

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

5 Νοεμβρίου 2021

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 5156

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 118559

Έγκριση Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΤΠΑ) του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου προγραμματικής περιόδου 2021-2025.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).

2. Τις διατάξεις του Μέρους ΙΗ' «Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης» του ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167) και ιδίως του άρθρου 125 και της παρ. 1 του άρθρου 132.

3. Τον ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143) και ιδίως τα άρθρα 23, 57, 78 και 79 και 80.

4. Το άρθρο 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

5. Το π.δ. 81/2019 «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους. Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α' 119).

6. Το π.δ. 83/2019 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 121).

7. Το π.δ. 147/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης» (Α' 192).

8. Την υπ' αρ. 38/2020 Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου «Έγκριση και προσδιορισμός των πόρων υλοποίησης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (Ε.Π.Α.) για την προγραμματική περίοδο 2021-2025» (Α' 174).

9. Την υπ' αρ. 51875/07.05.2021 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Ανάθεση Αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Ιωάννη Τσακίρη» (Β' 1867).

10. Την υπ' αρ. 95189/14.09.2020 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Κατάρτιση και Υποβολή Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων (ΤΠΑ/ΠΠΑ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης προγραμματικής περιόδου 2021 - 2025» (Β' 3961).

11. Την υπ' αρ. 62564/04.06.2021 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025» (Β' 2442).

12. Την υπ' αρ. 64957/10.06.2021 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Μεταφορά συνεχιζόμενων έργων εθνικού σκέλους ΠΔΕ 2021 στα Προγράμματα Ανάπτυξης του ΕΠΑ 2021-2025 και ρυθμίσεις χρονοδιαγράμματος έγκρισης των Προγραμμάτων» (Β' 2548).

13. Την υπ' αρ. 82119/21.07.2021 Εγκύκλιο - 1η τροποποίηση οδηγιών για την έγκριση και χρηματοδότηση του ΠΔΕ 2021 και τον προγραμματισμό δαπανών ΠΔΕ 2022-2024.

14. Την υπ' αρ. 3077/12.10.2021 υποβολή πρότασης του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου για την έγκριση του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

15. Το υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/81570/5380/13.09.2021 έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας περί μη αναγκαιότητας στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης ή περιβαλλοντικού προελέγχου για το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025 του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

16. Την από 01/11/2021 εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης Διαχείρισης Εθνικού ΠΔΕ (Δι.Δι.Ε.Π.) προς τον Υφυπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την έγκριση του «Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΤΠΑ) του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου», ύστερα από την ολοκλήρωση της διαβούλευσης και την οριστικοποίησή του.

17. Την υπ' αρ. 117658/01.11.2021 εισήγηση δημοσιονομικών επιπτώσεων της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (περ. ε της παρ. 5 του άρθρου 24 του ν. 4270/2014), σύμφωνα με την οποία, από την παρούσα από-

φαση προκαλείται δαπάνη στον κρατικό προϋπολογισμό ύψους εξήντα εκατομμυρίων ευρώ (60.000.000 €), η οποία θα καλυφθεί από πιστώσεις που θα εγγραφούν στο εθνικό σκέλος του ΠΔΕ του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου για την περίοδο 2021 έως 2025, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Έγκριση του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου

1. Εγκρίνεται το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, το οποίο καταρτίστηκε και αξιολογήθηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις, τους όρους και τη διαδικασία της υπ' αρ. 95189/14.09.2020 απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Κατάρτιση και Υποβολή Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων (ΤΠΑ/ΠΠΑ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης προγραμματικής περιόδου 2021 - 2025» (Β' 3961) και του Μέρους ΙΗ του ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167).

2. Το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, το οποίο περιλαμβάνεται στο Παράρτημα της παρούσας απόφασης, μέσα σε ένα μήνα από την έγκρισή του, αναρτάται στον επίσημο ιστότοπο για το ΕΠΑ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων και στον ιστότοπο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 125 του ν. 4635/2019 (Α' 167).

Άρθρο 2

Προϋπολογισμός Προγράμματος

Ο προϋπολογισμός του Προγράμματος για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2025 ανέρχεται σε 60.000.000 ευρώ και κατανέμεται στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 132 του ν. 4635/2019 (Α' 167).

Άρθρο 3

Υπηρεσία Διαχείρισης

1. Αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης για τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της εφαρμογής του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης, ορίζεται η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (Ε.Υ.Σ.Υ.Δ. - Μ.Ε.Υ.) του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του άρθρου 132 του ν. 4635/2019 (Α' 167) και του άρθρου 44 του ν. 4825/2021 (Α' 157).

2. Στην Υπηρεσία διαχείρισης ανατίθεται η διαχείριση των πόρων του άρθρου 2 της παρούσας.

Άρθρο 4

Παράρτημα

Προσαρτάται και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης, το Παράρτημα που ακολουθεί, το οποίο περιλαμβάνει το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

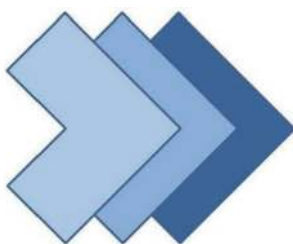
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου

ΤΟΜΕΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

2021-2025

Στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ)

Εθνικό
Πρόγραμμα
Ανάπτυξης
2021-2025

Αθήνα , Ιούνιος 2021

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΜΕΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ	
1.1 ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΦΟΡΕΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ-ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ - ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	
1.2 ΕΘΝΙΚΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ - ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
1.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΡΕΧΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ - ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ - ΑΔΥΝΑΜΙΩΝ - ΠΡΟΟΠΤΙΚΩΝ – ΑΠΕΙΛΩΝ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ (SWOT ANALYSIS)	
1.4 ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΗΔΗ ΥΛΟΠΟΙΟΥΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΡΓΑ (ΕΘΝΙΚΟΥ & ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΥ ΣΚΕΛΟΥΣ) ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	
2. Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2021-2025	
2.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΜΕΑ-ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ - ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ ΜΕ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΕΠΑ	
2.2 ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ - ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΑ- ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΩΝ, ΠΟΥ ΘΑ ΠΕΡΙΛΗΦΘΟΥΝ ΑΝΑ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΤΠΑ 23	
2.3 ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΣΥΜΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΑΞΟΝΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΕΠΑ	
2.4 ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΝΕΩΝ ΕΡΓΩΝ/ΔΡΑΣΕΩΝ.....	
3. ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	
3.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΟΥΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ – ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ - ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	
3.2 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ & ΑΣΥΛΟΥ	
4. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	
5. ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΠΑ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ	
5.1 ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΤΠΑ ΜΕ ΕΠΑ.....	
5.2 ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ.....	
5.3 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	
5.4 ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ/ΟΡΓΑΝΩΝ.....	
6. ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΑΡΧΕΣ	
6.1 ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΠΑ ΣΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	
6.2 ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΠΑ ΣΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ	

6.3 ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΠΑ ΣΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.....	
6.4 ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	
7. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ – ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ - ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	
8. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΡΓΩΝ	
9. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ- ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) που θεσμοθετήθηκε με το ν. 4635/2019 (Α' 167) αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα για τον σχεδιασμό, τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), με στόχο την κατοχύρωση του προγραμματικού ρόλου του Εθνικού ΠΔΕ.

Με βάση αυτό το πλαίσιο, το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου (ΥΜΑ) παρουσιάζει την πρότασή του για το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του πεδίου ευθύνης του για την 1^η Προγραμματική Περίοδο 2021–2025 του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, με στόχο την διατύπωση των στρατηγικών επιλογών και των προτεραιοτήτων που θα αποτελέσουν βασική εισροή για την κατάρτιση των εθνικών στόχων πολιτικής για το πρώτο ΕΠΑ.

Το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου έχει θέσει ως κυρίαρχες προτεραιότητες τον έλεγχο των μεταναστευτικών ροών μέσω της βέλτιστης εφαρμογής των διαδικασιών ασύλου και των επιστροφών, ταυτόχρονα με τον ουσιαστικό περιορισμό των επιπτώσεων της κρίσης στις τοπικές κοινωνίες. Προκειμένου να επιτύχει το στόχο του υιοθετεί μια πολιτική που ενισχύει τη φύλαξη των συνόρων, επιταχύνει τις διαδικασίες ασύλου και προχωρά σε ένα σαφή διαχωρισμό προσφύγων από οικονομικούς μετανάστες. Σε αυτή την κατεύθυνση επιχειρείται ένας ευρύς ανασχεδιασμός του πλαισίου λειτουργίας των δομών φιλοξενίας αιτούντων άσυλο, με έμφαση στην ασφάλεια, ενώ για όσους χρήζουν διεθνούς προστασίας, το Υπουργείο δημιουργεί όλες εκείνες τις προϋποθέσεις για την ομαλή ένταξή τους στην ελληνική κοινωνία μέσω της ενίσχυσης των αντίστοιχων πολιτικών και την ψηφιοποίηση της διαδικασίας νόμιμης μετανάστευσης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ένταξη των ασυνόδευτων ανήλικων προσφύγων που δε θα αποβλέπει μόνο στην αποκλειστική βραχυπρόθεσμη κάλυψη των βασικών αναγκών τους, όπως τροφή και στέγαση, αλλά ταυτόχρονα θα εστιάζει στην επίλυση των βαθύτερων ζητημάτων, όπως η εργασία και η εκπαίδευση, προσδίδοντας μακροχρόνιο θετικό αντίκτυπο.

Ο προϋπολογισμός του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης, όπως έχει προβλεφθεί με την κατανομή που ορίζεται στο άρθρο 4 της υπ. αρ. 95189/2020 (Β' 3961/16-09-2020) ΥΑ ανέρχεται σε 60 εκ. € και μπορεί να καλύψει μόνο ένα μικρό μέρος του συνόλου των αναγκών του ΥΜΑ, βοηθώντας κυρίως στη συνέχιση ορισμένων σημαντικών συνεχιζόμενων έργων που αφορούν κατά κύριο λόγο στην ένταξη των ασυνόδευτων ανήλικων προσφύγων. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, την συνέργεια και συμπληρωματικότητα με άλλους πόρους που χρηματοδοτούν έργα του πεδίου ευθύνης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, τις τρέχουσες εξελίξεις και προκλήσεις, παρουσιάζεται το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης ως ακολούθως :

Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται ο τομέας ευθύνης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου (ΥΜΑ), καθώς και η συνολική υφιστάμενη κατάσταση, αναλύοντας παράλληλα τα σχετικά δυνατά και αδύνατα σημεία, τις ευκαιρίες και τις προκλήσεις.

Το δεύτερο κεφάλαιο αποτελεί ουσιαστικά τον βασικό άξονα του Τομεακού Προγράμματος, καθώς σε αυτό περιγράφεται η στρατηγική του υπουργείου για το ΕΠΑ 2021-2025 και οι τρεις βασικοί αναπτυξιακοί στόχοι, της κοινωνικής ανάπτυξης, της πράσινης ανάπτυξης και της έξυπνης ανάπτυξης. Η κοινωνική ανάπτυξη, που αποτελεί τον κύριο αναπτυξιακό στόχο των δράσεων του πεδίου παρέμβασης του ΥΜΑ, εξειδικεύεται στις προτεραιότητες της ενσωμάτωσης ευπαθών ομάδων πληθυσμού στην εκπαίδευση και στο εργατικό δυναμικό, καθώς και στην αντιμετώπιση ανισοτήτων στις ακριτικές και νησιωτικές περιοχές. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους ασυνόδευτους ανήλικους πρόσφυγες (Unaccompanied Minors-UAMs) και στη διαμονή τους σε δομές φιλοξενίας καθώς και στην ημιαυτόνομη διαβίωση των ασυνόδευτων ανηλίκων ηλικιακής ομάδας 16 ετών και άνω σε εποπτευόμενα διαμερίσματα (Supported Independent Living Structures-SILS). Η πράσινη ανάπτυξη εξειδικεύεται στις προτεραιότητες της παροχής πόσιμου νερού, διαχείρισης υδάτων και στήριξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στους χώρους των Κλειστών Ελεγχόμενων Δομών Φιλοξενίας μεταναστών και προσφύγων, μέσω της δημιουργίας ειδικής μονάδας αφαλάτωσης και της εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων. Τέλος η έξυπνη ανάπτυξη εξειδικεύεται στην προτεραιότητα της δημόσιας διοίκησης και ψηφιοποίησης.

Το τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται στην τεχνική βοήθεια του προγράμματος, ενώ στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύεται ο σχετικός προϋπολογισμός, συνολικά αλλά και ανά αναπτυξιακό στόχο. Το πέμπτο κεφάλαιο αναφέρεται στην συμβατότητα του ΤΠΑ του ΥΜΑ με τις δημόσιες πολιτικές. Στο έκτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η συμβατότητα του ΤΠΑ με οριζόντιες αρχές όπως η ισότητα των ευκαιριών, η βιώσιμη ανάπτυξη και η προστασία του περιβάλλοντος.

Στο έβδομο κεφάλαιο παρουσιάζεται η Υπηρεσία Διαχείρισης του ΤΠΑ του ΥΜΑ, δηλαδή η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (Ε.Υ.ΣΥ.Δ.-Μ.Ε.Υ.). Στο όγδοο κεφάλαιο προσδιορίζεται το γενικό περίγραμμα των κριτηρίων επιλογής έργων. Τέλος, στο ένατο κεφάλαιο περιγράφεται συνοπτικά η διαδικασία σχεδιασμού του Προγράμματος.

1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΜΕΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ

1.1 ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΦΟΡΕΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ-ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ - ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Το θεσμικό πλαίσιο, το οποίο οριοθετεί τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, είναι το π.δ. 106/2020 (Α'255). Σύμφωνα με αυτό, το Υπουργείο έχει ως αποστολή:

- τον σχεδιασμό και την εφαρμογή της εθνικής πολιτικής για τη μετανάστευση, τόσο σχετικά με τη νόμιμη είσοδο, διαμονή και κοινωνική ένταξη των πολιτών τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια, όσο και σχετικά με την ταυτοποίηση και υποδοχή πολιτών τρίτων χωρών που εισέρχονται στη Χώρα χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις
- τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της εθνικής πολιτικής για τη χορήγηση ασύλου ή άλλων μορφών διεθνούς προστασίας
- την παροχή προστασίας των αιτούντων και των ατόμων που διαπιστωμένα χρήζουν διεθνούς προστασίας, δηλαδή αναγνωρισμένων προσφύγων, δικαιούχων επικουρικής προστασίας και δικαιούχων ανθρωπιστικού καθεστώτος
- την αρμοδιότητα εφαρμογής της ενωσιακής και διεθνούς νομοθεσίας, καθώς και των διεθνών συμβάσεων σχετικά με τα θέματα μετανάστευσης, παροχής διεθνούς προστασίας και υποδοχής αιτούντων διεθνούς προστασίας και την ευθύνη συντονισμού όλων των συναρμοδίων υπηρεσιών της Χώρας σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο για την ταχεία και ομοιόμορφη εφαρμογή της. Διατηρεί για τον σκοπό αυτό διαρκή επικοινωνία με τις αρμόδιες αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) και τους διεθνείς οργανισμούς και μετέχει με όργανά του στη διαμόρφωση της κοινής ενωσιακής πολιτικής για θέματα αρμοδιότητάς του, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών και τη Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία.
- τον σχεδιασμό, την ανάθεση και την επίβλεψη έργων κατασκευής, συντήρησης, μετατροπής και λειτουργίας κάθε είδους δομών υποδοχής και φιλοξενίας αιτούντων άσυλο, προσφύγων και μεταναστών, των συναφών υποδομών και εγκαταστάσεων, καθώς και των υποδομών στέγασης των κάθε είδους υπηρεσιών του.

Η διοικητική δομή του Υπουργείου αποτυπώνεται ακολούθως:

I. Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής

- Γενική Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής
 - Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής
 - Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης
 - Διεύθυνση Αδειών Διαμονής
- Γενική Διεύθυνση Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων
 - Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων
- Υπηρεσία Ασύλου
 - Διεύθυνση Υποστήριξης
 - Διεύθυνση Περιφερειακών Υπηρεσιών
 - Διεύθυνση Αττικής
 - Διεύθυνση Νήσων Αιγαίου
 - Διεύθυνση Επιστροφών και Ανακλήσεων
- Αρχή Προσφυγών

II. Γενική Γραμματεία Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο

- Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης
 - Διεύθυνση Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Υ.Τ.) και Κλειστών Ελεγχόμενων Δομών Νήσων (Κ.Ε.Δ.Ν.).
 - Διεύθυνση Δομών Βορείου Ελλάδος
 - Διεύθυνση Δομών Νοτίου Ελλάδος
 - Διεύθυνση Υποστήριξης
 - Αυτοτελές Τμήμα Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών

III. Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασουνόδευτων Ανηλίκων**IV. Ειδική Γραμματεία Συντονισμού Εμπλεκόμενων Φορέων****V. Υπηρεσίες που υπάγονται στον Υπηρεσιακό Γραμματέα**

- Γενική Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών
 - Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Οργάνωσης
 - Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών
 - Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης
 - Διεύθυνση Προμηθειών και Λειτουργικής Μέριμνας
- Γενική Διεύθυνση Πληροφορικής και Επικοινωνιών
 - Διεύθυνση Εφαρμογών Πληροφορικής και Επικοινωνιών
 - Διεύθυνση Υποδομών Πληροφορικής και Επικοινωνιών

- Υπηρεσία Συντονισμού
- Τεχνική Υπηρεσία

VI. Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου αρ.39 ν.4622/2019

VII. Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικού Σχεδιασμού Έκτακτης Ανάγκης

VIII. Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Κράτους

IX. Διεύθυνση Ευρωπαϊκής και Διεθνούς Συνεργασίας

X. Γραφείο Επικοινωνίας και Ενημέρωσης αρ.40 ν.4622/2019

XI. Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης Ασύλου και Υποδοχής

1.2 ΕΘΝΙΚΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ - ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Με τον ν. 4635/2019 (Α'167) θεσμοθετήθηκε, μέσω της κατοχύρωσης του προγραμματικού ρόλου του εθνικού ΠΔΕ, η μεσοπρόθεσμη στοχοθεσία και η υποχρέωση υπαγωγής των έργων που χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους σε στρατηγικούς στόχους και ιεραρχούμενες αναπτυξιακές προτεραιότητες. Στο μέρος ΙΗ' του νόμου, και συγκεκριμένα στα άρθρα 118 - 141, γίνεται η πλήρης περιγραφή και οριοθέτηση του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) και των παραμέτρων του. Το ΕΠΑ αποτελεί ένα σχέδιο ανάπτυξης της χώρας για την παραγωγική ανάταξη, την ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή και περιλαμβάνει τους στόχους του εθνικού μεσοπρόθεσμου αναπτυξιακού προγραμματισμού, με την αξιοποίηση των εθνικών πόρων του ΠΔΕ. Τα Τομεακά Προγράμματα Ανάπτυξης (ΤΠΑ) καταρτίζονται από κάθε αρμόδιο Υπουργείο και περιλαμβάνουν τους στόχους του μεσοπρόθεσμου αναπτυξιακού προγραμματισμού στον τομέα ευθύνης του οικείου φορέα, με βάση τον αντίστοιχο προγραμματισμό του ΕΠΑ και την κατανομή των πόρων του ΕΠΑ, που του αναλογούν.

Στο πλαίσιο αυτό, το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου διαμορφώνει το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης που περιλαμβάνει τους στόχους του μεσοπρόθεσμου αναπτυξιακού προγραμματισμού στον τομέα ευθύνης του, με βάση τον αντίστοιχο αναπτυξιακό προγραμματισμό του ΕΠΑ και την κατανομή των πόρων του ΕΠΑ που του αναλογούν.

Τα κείμενα που αποτυπώνουν το προγραμματικό πλαίσιο κατάρτισης του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης είναι ενδεικτικά:

- Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης - έγκριση με την Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου Π.Υ.Σ. 38/2020 (Α' 174)

- Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2020
- Ενοποιημένο Σχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής 2021
- Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου 2021
- Νέο Σύμφωνο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη Μετανάστευση και το Άσυλο 2020
- Σχέδιο Δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ενσωμάτωση και την ένταξη για την περίοδο 2021-2027
- Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020 -2025
- Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία 2019
- Έκθεση Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για την Ελλάδα για το έτος 2020
- Ελλάδα 2.0 Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
- ν. 2101/92 με τον οποίο κυρώθηκε στις 3 Δεκεμβρίου του 1992 (Α' 192) η Διεθνής Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού.

1.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΡΕΧΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ - ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ - ΑΔΥΝΑΜΙΩΝ - ΠΡΟΟΠΤΙΚΩΝ – ΑΠΕΙΛΩΝ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ (SWOT ANALYSIS)

Η μεταναστευτική κρίση της περιόδου 2015-2016 αποκάλυψε σημαντικές αδυναμίες στους εθνικούς και κοινοτικούς μηχανισμούς αντιμετώπισης, καθώς και στην πολυπλοκότητα της διαχείρισης μιας επείγουσας κατάστασης μετανάστευσης. Η μαζική εισροή μικτού πληθυσμού, που περιλαμβάνει όχι μόνο άτομα που χρειάζονται διεθνή προστασία, αλλά και παράνομους μετανάστες, που έφτασαν στην ευρωπαϊκή επικράτεια διασχίζοντας τα χερσαία και θαλάσσια σύνορα μεταξύ Τουρκίας και Ελλάδας, οδήγησε σε υπέρβαση της ικανότητας υποδοχής της χώρας.

Οι συνθήκες υποδοχής και η πρόσβαση σε διεθνείς υπηρεσίες προστασίας και υποστήριξης για αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες που διαμένουν στην Ελλάδα βελτιώθηκαν τα τελευταία χρόνια. Αντίστοιχη βελτίωση υπήρξε στις υποδομές φιλοξενίας, ενώ κατέστη δυνατή η έναρξη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων μεγάλης κλίμακας για ανηλίκους. Ωστόσο, παρά τις συνδυασμένες προσπάθειες κυβερνητικών και μη κυβερνητικών φορέων και διεθνών οργανισμών που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, και τις σημαντικές βελτιώσεις που σημειώθηκαν κατά την προηγούμενη περίοδο, εξακολουθούν να υπάρχουν κενά που πρέπει να αντιμετωπιστούν.

Το 2021 η Ελλάδα προσπαθεί ακόμα να εξισορροπήσει την αναταραχή που προκλήθηκε στο εθνικό της σύστημα υποδοχής από τη μαζική εισροή των μικτών μεταναστευτικών ροών των προηγούμενων ετών. Το 2020, η χώρα αντιμετώπισε μειωμένο αριθμό 15.669 νέων αφίξεων με φθίνουσα τάση κατά την περίοδο Μαρτίου-Δεκεμβρίου 2020. Οι προκλήσεις που προκύπτουν είναι σημαντικές, αφενός λόγω της συνολικής πίεσης που συνεχίζει να ασκείται στο εθνικό σύστημα υποδοχής και αφετέρου λόγω της μη πιστής εφαρμογής από την τουρκική πλευρά της κοινής Δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας μετά και την πανδημία του Covid-19 από

τον Μάρτιο του 2020 με αποτέλεσμα την αποτυχία διενέργειας πολλών επιστροφών. Παράλληλα υπήρξε η μεταφορά των αποκλειστικών αρμοδιοτήτων της στέγασης των αιτούντων άσυλο στο κράτος.

Ο υπερπληθυσμός εντός των δομών φιλοξενίας οδηγούσε σε εντάσεις, που προκλήθηκαν επίσης από την έλλειψη προσωπικού, εξοπλισμού και κατάλληλων συνθηκών υποδοχής για ευάλωτες περιπτώσεις. Η αύξηση των δομών φιλοξενίας και η δημιουργία πρόσθετης χωρητικότητας για τη στέγαση ασυνόδευτων ανηλίκων επίλυσε σε σημαντικό βαθμό το πρόβλημα. Επιδιώχθηκε, ακόμη, η καλύτερη επικοινωνία με τις τοπικές κοινωνίες, μέρος των οποίων μπορεί να εξέφραζαν αντιρρήσεις σχετικά με τη λειτουργία νέων δομών φιλοξενίας. Οι αιτούντες άσυλο αντιμετώπιζαν σημαντικές καθυστερήσεις στη λήψη των τελικών αποφάσεων για τη λήψη ή μη του ασύλου, με τις επιπτώσεις της πανδημίας covid-19 να δημιουργούν περαιτέρω καθυστερήσεις στις διαδικασίες ασύλου.

Παρόλα αυτά, το 2020 σημειώθηκε δραστική μείωση αφίξεων (-80%) και διαμενόντων σε όλες τις δομές της χώρας (-63%), μεγάλη αποσυμφόρηση των νησιών του Αιγαίου και του Έβρου (-60%), σημαντική αύξηση επιστροφών-απελάσεων-μετεγκαταστάσεων (11.304 αποχωρήσεις), μεταφορών (+56%), επιτάχυνση διαδικασιών ασύλου (+64%) και μείωση των εκκρεμοτήτων της Υπηρεσίας Ασύλου (-43%). Οι διαμένοντες αιτούντες άσυλο σε όλες τις δομές ανέρχονται σε 64.756 όταν τον Δεκέμβριο του 2019 ήταν 92.383 (μείωση 30%, κατά 28 χιλιάδες διαμένοντες). Στο Βόρειο Αιγαίο η μείωση είναι μεγάλη, καθώς από 34.665 διαμένοντες τον Δεκέμβριο του 2019 στο τέλος του 2020 παραμένουν 15.277, δηλαδή μια μείωση 56%.

Παρόλη αυτήν την προσπάθεια, ελλοχεύει πάντα ο κίνδυνος της αύξησης των ροών. Στο εσωτερικό της χώρας, η οικονομική κρίση των προηγούμενων ετών σε συνδυασμό με την πανδημία Covid19, έχουν επιφέρει καίριο πλήγμα στην αγορά εργασίας, το οποίο δημιουργεί με τη σειρά του προσκόμματα στην ομαλή ένταξη των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία σε κλίμα ειρήνης, αλληλεγγύης και αμοιβαίας υποστήριξης. Με πρωτοβουλίες νομοθετικού και διπλωματικού χαρακτήρα, ενισχύονται οι επιστροφές όσων δεν δικαιούνται διεθνή προστασία, τόσο προς την Τουρκία όσο και προς άλλες χώρες προέλευσης, που αυτή τη στιγμή βρίσκονται σε χαμηλά επίπεδα.

Μετά τη θεσμοποίηση του συνόλου των δομών της ενδοχώρας και την τοποθέτηση κρατικής διοίκησης σε αυτές, το Υπουργείο προχωρά στην προτυποποίηση των διαδικασιών και στο μοντέλο των κλειστών ελεγχόμενων δομών. Σημαντικό μεταρρυθμιστικό χαρακτήρα έχουν επίσης οι πρωτοβουλίες που αφορούν στους ασυνόδευτους ανήλικους και ειδικότερα στην καθιέρωση σταθερού μηχανισμού μετεγκατάστασής τους προς άλλα κράτη μέλη της ΕΕ και στην αναμόρφωση του πλαισίου μακροχρόνιας φιλοξενίας τους με έμφαση στην κοινωνική τους ένταξη. Επιπρόσθετα, η αναβάθμιση του καθεστώτος των αδειών διαμονής προς μια πιο ευέλικτη κατεύθυνση συνιστά νευραλγικής σημασίας μεταρρυθμιστικές πρωτοβουλίες για το 2021. Τέλος, η παροχή αντισταθμιστικών ωφελημάτων στους τοπικούς πληθυσμούς και της θεσμοθέτησης της καταβολής δημοτικών τελών από το Κράτος σε δήμους που φιλοξενούν αιτούντες άσυλο, αποκτά θεσμικό χαρακτήρα, υλοποιείται με επιτυχία και επεκτείνεται χρονικά.

Σημαντική θέση στον επιχειρησιακό σχεδιασμό του Υπουργείου κατέχει η ανάδειξη του ρόλου της Ελλάδας ως χώρας πρώτης γραμμής και η προβολή της συνεισφοράς της στην διαχείριση του μεταναστευτικού ζητήματος. Στην ίδια κατεύθυνση, επιχειρείται η ενδυνάμωση του ρόλου της Ελλάδας στη διαβούλευση για τη διαμόρφωση μιας κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής επιστροφών. Μέσω διπλωματικών επαφών ενισχύθηκε το πρόγραμμα εθελοντικής μετεγκατάστασης σε κράτη μέλη στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης, το οποίο περιλαμβάνει, πέραν των ασυνόδευτων ανηλίκων, αιτούντες άσυλο, αναγνωρισμένους πρόσφυγες και άτομα με σοβαρά υποκείμενα νοσήματα.

Περαιτέρω, έχουν προτεραιοποιηθεί διατάξεις για τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων, ενώ συνεχίζεται η διεθνοποίηση του ζητήματος αυτού. Εν προκειμένω, η πρωτοβουλία για τη μετεγκατάσταση ασυνόδευτων ανηλίκων προς άλλα κράτη μέλη της ΕΕ που παρουσίασε αξιοσημείωτη επιτυχία το 2020, παρά τις αντικειμενικές δυσκολίες που επέφερε η πανδημία Covid19, αναμένεται να επεκταθεί κατά τα επόμενα έτη με απώτερο σκοπό την καθιέρωση ενός σταθερού μηχανισμού μετεγκατάστασης. Αλλά και το πλαίσιο της μακροχρόνιας φιλοξενίας αναμορφώθηκε πλήρως, ώστε να εξυπηρετεί την κοινωνική ένταξη και όχι απλώς τη στέγαση.

Με τις αυξημένες ροές αιτούντων άσυλο στην Ελλάδα μετά το 2015, εκατοντάδες ασυνόδευτα παιδιά βρέθηκαν στη χώρα μας, χωρίς να λαμβάνουν την απαραίτητη στήριξη, στέγαση ή καθοδήγηση, εν μέρει λόγω των υπερφορτωμένων δομών υποδοχής στην Χώρα μας. Τα ασυνόδευτα ανήλικα συχνά κατέληγαν σε αστυνομικά τμήματα και κέντρα κράτησης και παρέμεναν εκεί για μακρές περιόδους υπό ακατάλληλες συνθήκες. Η πρακτική αυτή, οδήγησε σε δικαστικές αποφάσεις εναντίον της Ελλάδας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και είχε κατακριθεί ευρέως από φορείς προστασίας δικαιωμάτων. Η μετεγκατάσταση ασυνόδευτων ανηλίκων προς άλλα κράτη μέλη της ΕΕ συνεχίζεται με επιτυχία, η πρακτική της προστατευτικής φύλαξης των ασυνόδευτων ανηλίκων σε κρατητήρια τερματίστηκε με νομοθετική ρύθμιση και, παράλληλα, το πλαίσιο της μακροχρόνιας φιλοξενίας βελτιώνεται σταθερά, αξιοποιώντας την εμπειρία που έχει αποκτηθεί τα τελευταία χρόνια. Στο ίδιο πλαίσιο, εγκαινιάστηκε προσφάτως ο εθνικός μηχανισμός για τον έγκαιρο εντοπισμό και τη μεταφορά σε ασφαλή στέγαση παιδιών που είναι άστεγα ή διαβιούν σε επισφαλείς συνθήκες. Η πρωτοβουλία αυτή έχει στόχο να αποτελέσει την επιχειρησιακή εναλλακτική στην πρακτική της προστατευτικής φύλαξης. Τα ασυνόδευτα παιδιά στις δομές επείγουσας φιλοξενίας λαμβάνουν εξειδικευμένες υπηρεσίες και περαιτέρω υποστήριξη μέχρι τη μεταφορά τους σε δομές μακροπρόθεσμης φιλοξενίας, βάσει μιας τυποποιημένης διαδικασίας αξιολόγησης των αναγκών του παιδιού, του ιστορικού του, καθώς και των διαθέσιμων επιλογών στην Ελλάδα.

Συνοψίζοντας όλα τα παραπάνω και λαμβάνοντας υπόψη την συνολική κατάσταση που έχει διαμορφωθεί στους τομείς αρμοδιότητας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, ακολουθεί η ανάλυση SWOT που περιλαμβάνει τη συνδυασμένη περιγραφή των δυνατών και των αδύνατων σημείων του κάθε τομέα και τη διερεύνηση των ευκαιριών και απειλών που συνδέονται και με το εξωτερικό περιβάλλον της χώρας.

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
➤ Εμπειρία στη συνολική διαχείριση του προσφυγικού - μεταναστευτικού ζητήματος από τα παρελθόντα έτη ➤ Ανάδειξη του ρόλου της Ελλάδας ως χώρας πρώτης γραμμής και προβολή της συνεισφοράς της στην διαχείριση του μεταναστευτικού ζητήματος στην Ε.Ε., με αποτέλεσμα την επίτευξη ενός μηχανισμού αλληλεγγύης σε περιόδους μεταναστευτικών πιέσεων ➤ Μεγαλύτερη διαφάνεια και καλύτερος έλεγχος στις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις οι οποίες εμπλέκονται στη διαχείριση του προσφυγικού – μεταναστευτικού ζητήματος ➤ Ύπαρξη επαρκών υφιστάμενων δομών υποδοχής, ικανών να φιλοξενήσουν έναν μεγάλο αριθμό αιτούντων άσυλο που υπήρχε κατά τα παρελθόντα έτη. Ο αριθμός των δομών αναμένεται να μειώνεται σταδιακά, αναλόγως του αριθμού νεοεισερχόμενων ➤ Ενίσχυση προγράμματος εθελοντικής μετεγκατάστασης σε κράτη μέλη της Ε.Ε. ➤ Ψηφιοποίηση του συστήματος παροχής αδειών διαμονής, μειώνοντας την γραφειοκρατία και τον χρόνο διεκπεραίωσης των διοικητικών διαδικασιών	➤ Δεν έχει αποσαφηνιστεί πλήρως το θεσμικό πλαίσιο σε ζητήματα σχετικά με την ένταξη, τα ασυνόδευτα ανήλικα και άλλους τομείς αρμοδιότητας του Υπουργείου ➤ Συμφόρηση εθνικού συστήματος υποδοχής, ιδιαιτέρως στα νησιά ➤ Δυσκολία εύρεσης και διαχείρισης των ατόμων που το αίτημα ασύλου τους έχει απορριφθεί και δεν βρίσκονται πλέον σε κλειστές ελεγχόμενες δομές ➤ Σχετικά χαμηλός αριθμός επαναπροωθήσεων των ατόμων που δεν δικαιούνται διεθνή προστασία, προς στην Τουρκία ή προς άλλες χώρες προέλευσης ➤ Δυσκολία στη σωστή συνεργασία και στη διασφάλιση ειλικρινούς πρόθεσης αποτροπής μεταναστευτικών ροών από την πλευρά της Τουρκίας
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
➤ Βελτίωση στη φύλαξη και στον έλεγχο των συνόρων της χώρας με αποτέλεσμα τον περιορισμό των νέων εισροών/αφίξεων	➤ Δυσκολία στην ορθή στοχοθεσία του Υπουργείου, λόγω των απρόσμενων αλλαγών που παρατηρούνται συνεχώς στις ροές των εισερχόμενων μεταναστών/προσφύγων

➤ Περιορισμός των ροών λόγω της πανδημίας του Covid-19 ➤ Η Ε.Ε. έχει τοποθετήσει υψηλά στην ατζέντα της το μεταναστευτικό/προσφυγικό ζήτημα και έχει σκληρύνει τη στάση της απέναντι στην παράνομη μετανάστευση ➤ Τα θετικά αποτελέσματα της μείωσης των ροών και της αύξησης των επιστροφών/μετεγκαταστάσεων, θα αρχίσουν να γίνονται πιο εμφανή κατά τα επόμενα έτη και θα κάνουν ευκολότερη τη διαχείριση του μεταναστευτικού-προσφυγικού ➤ Η ενσωμάτωση των μεταναστών στον παραγωγικό και κοινωνικό ιστό της Χώρας αποτελεί μια σημαντική ευκαιρία για την αναχαίτιση των δυσμενών δημογραφικών εξελίξεων που παρατηρούνται τα τελευταία χρόνια	➤ Η γεωγραφική θέση της χώρας αποτελεί σταυροδρόμι εισόδου για μετανάστες/ πρόσφυγες από την Ασία και την Αφρική, προς την Ευρώπη ➤ Περαιτέρω “εργαλειοποίηση” του προσφυγικού /μεταναστευτικού ζητήματος από την Τουρκία ➤ Η οικονομική ύφεση της τελευταίας δεκαετίας σε συνδυασμό με την πανδημία του covid-19, οδηγεί στη γενικότερη συρρίκνωση των θέσεων εργασίας και στη δυσκολία ένταξης στην αγορά εργασίας των νεοεισελθέντων ατόμων καθώς και νομίμων μεταναστών ➤ Οι τοπικές κοινωνίες που έχουν επιβαρυνθεί τα τελευταία χρόνια από το μεταναστευτικό/προσφυγικό ζήτημα, δεν έχουν την υπομονή για μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα αποτελέσματα. Στο πλαίσιο αυτό, η ενταξιακή πολιτική είναι συνδεδεμένη και με σημαντικές κοινωνικές και πολιτισμικές προκλήσεις ➤ Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής σε ορισμένες «κλιματικά ευάλωτες» περιοχές της Αφρικής και της Μέσης Ανατολής, ενδέχεται να οδηγήσουν σε εκ νέου αύξηση των μεταναστευτικών ροών
--	--

1.4 ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΗΔΗ ΥΛΟΠΟΙΟΥΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΡΓΑ (ΕΘΝΙΚΟΥ & ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΥ ΣΚΕΛΟΥΣ)ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Το ΠΔΕ αποτελεί βασικό πυλώνα για την χρηματοδότηση και την πραγματοποίηση των δράσεων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Ακολουθεί μια περιεκτική απεικόνιση των έργων που υλοποιούνται ανά σκέλος (εθνικό – συγχρηματοδοτούμενο).

Εθνικό Σκέλος ΠΔΕ

Στον κατωτέρω πίνακα καταγράφονται τα έργα που υλοποιούνται με φορέα χρηματοδότησης το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου από το εθνικό σκέλος του ΠΔΕ (Συλλογική Απόφαση 755)

Τίτλος Έργου	Φορέας Φ.Υ	Προϋπολογισμός	Υπόλοιπο
Τεχνική Βοήθεια Μεταβατικής Περιόδου του ΕΠΑ Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου	Ε.Υ.ΣΥ.Δ.-Μ.Ε.Υ.	130.000,00	130.000,00
Σχεδιασμός, υλοποίηση, εγκατάσταση και λειτουργία μηχανογραφικού εξοπλισμού για τις Υπηρεσίες Ασύλου και Δομές Φιλοξενίας Προσφύγων και Μεταναστών	Υπηρεσία υποδοχής και ταυτοποίησης	2.909.586,89	2.909.586,89
Διαμόρφωση χώρου παιδικής χαράς του πρώην ΠΙΚΠΑ Δήμου Κόνιτσας	Δήμος Κόνιτσας	40.000,00	40.000,00
Αποκατάσταση ζημιών δημόσιων τουαλετών στον δημοτικό κήπο Πόλης Σάμου	Τεχνικές υπηρεσίες Δήμου Ανατολικής Σάμου	10.000,00	10.000,00
Αναβάθμιση χώρου ΚΔΑΠ στην Δημοτική Αγορά Κόνιτσας	Δήμος Κόνιτσας	60.000,00	60.000,00
Επέκταση Δημοτικού φωτισμού περιοχής κέντρου υποδοχής μεταναστών - περιμετρικής οδού Πόλης Σάμου & προμήθεια λαμπτήρων για την αποκατάσταση ζημιών	Δήμος Ανατολικής Σάμου	23.500,00	1.215,96

Συντήρηση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού αιθουσών διδασκαλίας για τα παιδιά προσφύγων	Δήμος Κόνιτσας	20.000,00	20.000,00
Μετακινήσεις υπηκόων τρίτων χωρών και παιδιών αυτών από τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου και τον Έβρο προς την ηπειρωτική χώρα, μέσω χερσαίων και ακτοπλοϊκών μέσων μεταφοράς	Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης	148.800,00	148.800,00

Από τον πίνακα φαίνεται ότι ο συνολικός προϋπολογισμός των έργων του εθνικού σκέλους του ΠΔΕ ανέρχεται στο ύψος των 3.341.886,89 € και αφορά 8 έργα, εκ των οποίων τα 6 εντάσσονται στον βασικό τομέα παρέμβασης του Υπουργείου, ο οποίος αφορά στην μεταναστευτική πολιτική, ένα στην ψηφιακή αναβάθμιση και ένα είναι το έργο της Τεχνικής Βοήθειας Μεταβατικής Περιόδου του ΕΠΑ. Για τα έργα αυτά, το υπόλοιπο προς πληρωμή, όπως καταγράφηκε στις 31/12/2020 ανερχόταν στις 3.319.602,85 €. Συνεπώς η απορρόφηση υπολογίζεται σε ποσοστό 0,66%.

Σημειώνεται ότι το έργο «Σχεδιασμός, υλοποίηση, εγκατάσταση και λειτουργία μηχανογραφικού εξοπλισμού για τις Υπηρεσίες Ασύλου και Δομές Φιλοξενίας Προσφύγων και Μεταναστών» θα μεταφερθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας. Επίσης, δυο έργα συνολικού ύψους 6.848.960,24 € δεν αποτυπώνονται στον ανωτέρω πίνακα, καθώς είναι υπό διαδικασία απένταξης.

Συγχρηματοδοτούμενο Σκέλος ΠΔΕ

Στον κατωτέρω πίνακα απεικονίζονται τα βασικά στοιχεία για τα έργα που υλοποιούνται με φορέα χρηματοδότησης το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου στην Συλλογική Απόφαση 655/2.

Τίτλος Έργου	Φορέας Φ.Υ	Προϋπ/σμός	Υπόλοιπο	Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα
Σχεδιασμός, υλοποίηση, εγκατάσταση, παραμετροποίηση και λειτουργία τηλεπικοινωνιακών υποδομών στις Δομές προσωρινής υποδοχής και φιλοξενίας αιτούντων άσυλο/ προσφύγων και μεταναστών	Υπηρεσία υποδοχής και ταυτοποίησης	15.474.238,06	15.474.238,06	Έργα δανειοδοτούμενα από διεθνείς χρημ/ικούς οργανισμούς
ΕΣΤΙΑ 2021: Στεγαστικό Πρόγραμμα για αιτούντες διεθνή προστασία	Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου	40.000.000,00	40.000.000,00	Χρημ/ση από εθνικούς πόρους έργα προς μεταφορά σε συγχ/να προγράμματα
Δημιουργία δομών επείγουσας φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων	Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων	6.013.826,71	6.013.826,71	Λοιπά Κοινοτικά Προγράμματα
Λειτουργία ανοιχτής δομής φιλοξενίας αιτούντων άσυλου και ευάλωτων ομάδων πολιτών τρίτων χωρών στον Ελαιώνα Αττικής (ΠΚ2017ΣΕ75520003,2016ΣΕ05020010)	Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης	2.724.800,00	2.100.912,00	Έργα δανειοδοτούμενα από διεθνείς χρημ/ικούς οργανισμούς
Ετήσιο πρόγραμμα ενεργειών τεχνικής βοήθειας χρηματοδοτούμενων από αμιγώς εθνικούς πόρους της ΕΥΣΥΔ-ΜΕΥ(Π.Κ 2017ΣΕ01920001)	Ε.Υ.Σ.Υ.Δ.-Μ.Ε.Υ.	100.000,00	71.006,47	Διάφορα
Σχεδιασμός, υλοποίηση, εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος ελέγχου πρόσβασης και παρακολούθησης	Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης	19.128.908,11	19.128.908,11	Έργα δανειοδοτούμενα από διεθνείς χρημ/ικούς οργανισμούς

παροχών των προσφύγων και μεταναστών που διαμένουν στις Δομές Προσωρινής Υποδοχής και Φιλοξενίας				
Υπηρεσίες Συντήρησης και εργασίες φύτευσης για το έργο: Κατασκευή Περιφερειακών Υπηρεσιών, δομών και διακριτών χώρων του άρθρου 8 του Ν.4375/2016 στα νησιά Σάμο, Κω και Λέρο	Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου	1.923.852,11	1.923.852,11	Χρημ/ση από εθνικούς πόρους έργα προς μεταφορά σε συγχ/να προγράμματα
Ολοκληρωμένο ψηφιακό σύστημα διαχείρισης Ηλεκτρονικής και Φυσικής Ασφάλειας με υποστήριξη Κυβερνοασφάλειας για την προστασία της ανθρώπινης ζωής, της περιουσίας και των λειτουργιών των δομών υποδοχής και φιλοξενίας πολιτών τρίτων χωρών	Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης	9.471.033,20	9.471.033,20	Έργα δανειοδοτούμενα από διεθνείς χρημ/ικούς οργανισμούς

Η ΣΑΕ 655/2 χρηματοδοτεί τα ανωτέρω 8 έργα συγχρηματοδοτούμενου σκέλους από διεθνείς οργανισμούς και λοιπά κοινοτικά προγράμματα. Τα έργα εντάσσονται στο σύνολό τους (με εξαίρεση ένα έργο τεχνικής βοήθειας της Ε.Υ.ΣΥ.Δ.-Μ.Ε.Υ.) στον βασικό τομέα παρέμβασης του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής. Ο συνολικός προϋπολογισμός των έργων ανέρχεται στις 94.836.658,19€. Το υπόλοιπο προς πληρωμή για τα έργα αυτά, όπως καταγράφηκε στις 31/12/2020 ανερχόταν στις 94.183.776,66€. Συνεπώς η απορρόφηση υπολογίζεται σε ποσοστό 0,68%.

Επίσης, στο χρηματοδοτικό πρόγραμμα του **Ταμείου Ασύλου Μετανάστευσης και Ένταξης 2014- 2020** είναι ενταγμένα 92 έργα, εκ των οποίων τα 40 είναι επιχορηγήσεις για λειτουργία δομών φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων. Σύμφωνα με τις πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί ως τις 15/06/2021 η απορρόφηση υπολογίζεται σε ποσοστό 66,5%.

Επίσης, στο χρηματοδοτικό πρόγραμμα του **Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας 2014- 2020** είναι ενταγμένα 89 έργα, τα οποία είναι δράσεις για Σύννορα και Θεωρήσεις, καθώς και

δράσεις της Αστυνομίας. Σύμφωνα με τις πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί ως τις 15/06/2021 η απορρόφηση υπολογίζεται σε ποσοστό 55,3% και 44,4% αντιστοίχως.

Από τον προαναφερθέντα προϋπολογισμό του προγράμματος Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, έργα ύψους 159.941.450,5 € έχουν φορέα υλοποίησης την Υπηρεσία Ασύλου, την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, την Αρχή Προσφυγών, την Ε.Υ.ΣΥ.Δ.Τ.Α.Μ.Ε.Τ.Ε.Α.Α.Π., το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε. και την Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε.. Τα έργα αυτά αφορούν στην ενίσχυση της επιχειρησιακής και τεχνολογικής ικανότητας νευραλγικών υπηρεσιών του ΥΜΑ, σε δράσεις τεχνικής βοήθειας, αλλά και σε δράσεις επικεντρωμένες στην υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία ή την κοινωνική ένταξη των πολιτών τρίτων χωρών. Το υπόλοιπο των εγγεγραμμένων στην ΣΑ 755/2 έργων του χρηματοδοτικού προγράμματος του **Ταμείου Ασύλου Μετανάστευσης και Ένταξης 2014- 2020** αφορά σε έργα που υλοποιούν φορείς της κοινωνίας των πολιτών (Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες, Αναπτυξιακές Εταιρείες Δήμων και Σωματεία) στο πλαίσιο της πρόσκλησης για επιχορήγηση δράσεων λειτουργίας εποπτευόμενων διαμερισμάτων για ασυνόδευτους ανήλικους 16 ετών και άνω (SILS).

Από τον προαναφερθέντα προϋπολογισμό του προγράμματος Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας χρηματοδοτούνται έργα που υλοποιούνται από την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου με συνολικό προϋπολογισμό 46.934.974,69 €.

Στις Συλλογικές Αποφάσεις του ΥΜΑ έχουν εγγραφεί έργα που υλοποιούνται από την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, καθώς και άλλες υπηρεσίες του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και χρηματοδοτούνται από άλλα προγράμματα. Ο προϋπολογισμός τους ανέρχεται στα 44.151.668,62€ και το υπόλοιπο προς αποπεράτωση των έργων, σύμφωνα με τις πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί ως τις 31/12/2020 ανέρχεται στις 27.026.290,62€. Συνεπώς, η απορρόφηση προσεγγίζει το 39%.

Από την ανωτέρω παρουσίαση των υλοποιούμενων έργων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, συνάγεται ότι το ΥΜΑ είναι φορέας χρηματοδότησης σε σειρά έργων, τα οποία συμβάλλουν στους αναπτυξιακούς στόχους του ΕΠΑ, πρωταρχικά στον στόχο της κοινωνικής ανάπτυξης. Σε μεγάλο βαθμό, τα υλοποιούμενα έργα στοχεύουν στην αντιμετώπιση των αναπτυξιακών αναγκών της Χώρας, οι οποίες έχουν δημιουργηθεί από τις έντονες και πολυεπίπεδες προκλήσεις του μεταναστευτικού-προσφυγικού ζητήματος.

Προστασία ασυνόδευτων ανηλίκων

«**Ασυνόδευτος ανήλικος**» είναι το πρόσωπο ηλικίας κάτω των 18 ετών, το οποίο φθάνει στην Ελλάδα, χωρίς να συνοδεύεται από πρόσωπο που ασκεί τη γονική του μέριμνα,

σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία και για όσο χρόνο η γονική του μέριμνα δεν έχει ανατεθεί σε κάποιο άλλο πρόσωπο, σύμφωνα με το νόμο και δεν ασκείται στην πράξη, ή ο ανήλικος που εγκαταλείπεται ασυνόδευτος μετά την είσοδό του στην Ελλάδα (περ. ια' του άρθρου 34 του ν. 4375/2016/ΦΕΚ Α' 51).

Η προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων καταλαμβάνει κεντρικό ρόλο στον σκοπό και το πεδίο δράσης του ΥΜΑ. Αυτό αποδεικνύεται και με την θεσμική κατοχύρωσή της μέσω της σύστασης Ειδικής Γραμματείας Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων (άρθρο 3 παρ. 1 του π.δ. 18/2020 (Α' 34)).

Στον τομέα αυτό, το ΥΜΑ βρίσκεται σε διαρκή συνεργασία με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις δραστηριοποιούμενες στο μεταναστευτικό πεδίο, διεθνείς οργανισμούς και άλλους φορείς της κοινωνίας των πολιτών.

Ειδικότερα, στον τομέα της προστασίας των ασυνόδευτων ανηλίκων, με τη συγχρηματοδότηση του Εθνικού Προγράμματος του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης 2014 -2020, καθώς και της επείγουσας χρηματοδότησης του ίδιου ταμείου (Emergency Assistance), υλοποιούνται δράσεις ως ακολούθως :

**«Επιχορήγηση Φορέων για τη Λειτουργία Δομών Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων»
(Funding the Operation of Hosting Structures for Unaccompanied Minors)**

Από το 2017 χρηματοδοτείται η λειτουργία Δομών Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων. Η πρόσκληση για την επιχορήγηση δράσεων συνοδεύθηκε από αναλυτικό Οδηγό, στον οποίο περιγράφονται οι βασικές αρχές που πρέπει να τηρούνται, οι όροι και προϋποθέσεις για την λειτουργία των δομών, καθώς και οι υπηρεσίες που πρέπει να προσφέρονται κατ'ελάχιστον στους φιλοξενούμενους.

Όπως ορίζεται στον Οδηγό Εφαρμογής και Λειτουργίας Δομών Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων: «Βασικός στόχος της λειτουργίας των δομών φιλοξενίας ασυνόδευτων ανήλικων είναι η διασφάλιση ενός επαρκούς πλαισίου προστασίας και φροντίδας και η ομαλή μετάβαση στην ενηλικίωση των ασυνόδευτων ανήλικων. Ο εν λόγω στόχος επιτυγχάνεται με την παροχή υπηρεσιών στέγασης και υποστηρικτών υπηρεσιών στους ωφελούμενους της κάθε δομής (ασυνόδευτοι ανήλικοι) με τρόπο που να διασφαλίζεται η ελευθερία κίνησης και έκφρασης, ο σεβασμός της αξιοπρέπειας, η αναγνώριση της ατομικής αξίας, η κατοχύρωση της ανεξαρτησίας, το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, η δυνατότητα επιλογής και η παροχή ευκαιριών για ανάπτυξη ικανοτήτων σε κάθε έκφανση της καθημερινής ζωής, εντός και εκτός δομής.». Περαιτέρω, οι βασικές προδιαγραφές των δομών φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων, είναι με τέτοιο τρόπο δομημένες ώστε να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα σε άτομα με αναπηρίες.

Σήμερα εξακολουθούν να χρηματοδοτούνται 25 δικαιούχοι, προσφέροντας 1.449 θέσεις φιλοξενίας.

«Επιχορήγηση Φορέων για τη Λειτουργία Εποπτευόμενων Διαμερισμάτων για Ασυνοδευτους Ανήλικους 16 ετών και άνω» (Funding the Operation of Supported Independent Living Structures hosting Unaccompanied Minors over 16 years old)

Από το 2020 χρηματοδοτείται η λειτουργία εποπτευόμενων διαμερισμάτων για ασυνόδευτους ανήλικους 16 ετών και άνω (SILS). Βασικός στόχος της δράσης είναι η κάλυψη των βασικών αναγκών των ανηλίκων και η παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών με γνώμονα την προστασία, την κοινωνική ένταξη και τη σταδιακή αυτονόμηση τους. Μέσω του συγκεκριμένου μοντέλου φιλοξενίας προωθείται η υποστήριξη και ενδυνάμωση των ασυνόδευτων εφήβων για τη μετάβαση στην ενηλικίωση, η σταδιακή ένταξή τους στην τοπική κοινωνία και η ενίσχυση της δυνατότητας αυτοσυντήρησης.

Αντιστοίχως, για την υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο αυτής της πρόσκλησης, υφίσταται θεσμικό πλαίσιο, η απόφαση Δ11/οικ.60207/2717/20-12-2019 της Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων όπως αυτή ισχύει μετά από διόρθωση δημοσιευθείσα στο ΦΕΚ 119/Β/27.01.2020, ορίζονται αναλυτικά οι γενικές αρχές οργάνωσης και λειτουργίας των διαμερισμάτων, οι προδιαγραφές που πρέπει να πληρούνται, καθώς και οι υπηρεσίες που πρέπει να παρέχονται κατ'ελάχιστον. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ωφελούμενοι της δράσης είναι ασυνόδευτοι ανήλικοι άνω των 16 ετών, οι φορείς υλοποίησης αναλαμβάνουν δράσεις, οι οποίες βοηθούν τους ανήλικους να εντοπίσουν και να καλλιεργήσουν τα ενδιαφέροντα και τις κλίσεις τους, αλλά και να προετοιμαστούν για τα πρώτα βήματα διαδικασίας εύρεσης εργασίας. Αντίστοιχες προβλέψεις υπάρχουν και στον Οδηγό Εφαρμογής και Λειτουργίας Δομών Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων ειδικά για τους φιλοξενούμενους αυτής της ηλικιακής ομάδας.

Σήμερα χρηματοδοτούνται 13 δικαιούχοι, προσφέροντας 432 θέσεις φιλοξενίας.

Οι δύο ανωτέρω προσκλήσεις έχουν δημιουργήσει τις κατάλληλες προϋποθέσεις, ώστε να εκπληρώσει η Χώρα μας τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εθνική και την ευρωπαϊκή νομοθεσία ως προς την υποδοχή των ασυνόδευτων ανηλίκων, ανεξαρτήτως του νομικού καθεστώτος παραμονής τους στη Χώρα.

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι στη Χώρα μας εξακολουθεί να βρίσκεται ένας σημαντικός αριθμός ασυνόδευτων ανηλίκων, από το οποίο συνάγεται η ύπαρξη ανάγκης για παροχή θέσεων φιλοξενίας, είναι κρίσιμης σημασίας η απρόσκοπτη συνέχιση της λειτουργίας και χρηματοδότησης δομών φιλοξενίας.

Υπό το πρίσμα αυτό, το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, ειδικά για την δράση «Επιχορήγηση Φορέων για τη Λειτουργία Δομών Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων» έχει εξασφαλίσει την συνέχιση της χρηματοδότησης μέσω της διαδικασίας υπογραφής

Συμφωνίας Επιχορήγησης Έκτακτης Βοήθειας Grant Agreement on Emergency Assistance (EMAS) με την Ε. Επιτροπή για το χρονικό διάστημα 01/04/2021 ως 31/10/2021.

Μετά το τέλος της έκτακτης επιχορήγησης, ο σχεδιασμός του Υπουργείου είναι να συνεχίσει να εξασφαλίζει την απρόσκοπτη χρηματοδότηση για την λειτουργία των δομών φιλοξενίας και των εποπτευόμενων διαμερισμάτων μέσω των πόρων που του αναλογούν από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης.

Παράλληλα, εντατικοποιούνται οι εργασίες για την ολοκλήρωση της Εθνικής Στρατηγικής για την προστασία ασυνόδευτων ανηλίκων.

2. Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2021-2025

2.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΜΕΑ-ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ - ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ ΜΕ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΕΠΑ

Το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου (ΥΜΑ) στοχεύει στον έλεγχο των μεταναστευτικών ροών μέσω της βέλτιστης εφαρμογής των διαδικασιών ασύλου και των επιστροφών, ταυτόχρονα με τον ουσιαστικό περιορισμό των επιπτώσεων της κρίσης στις τοπικές κοινωνίες. Προκειμένου να επιτύχει τον στόχο του υιοθετεί μια πολιτική που ενισχύει την φύλαξη των συνόρων, επιταχύνει τις διαδικασίες ασύλου και προχωρά σε έναν σαφή διαχωρισμό προσφύγων από οικονομικούς μετανάστες. Σε αυτήν την κατεύθυνση επιχειρείται ένας ευρύς ανασχεδιασμός του πλαισίου λειτουργίας των δομών φιλοξενίας αιτούντων άσυλο, με έμφαση στην ασφάλεια, ενώ για όσους χρήζουν διεθνούς προστασίας, το Υπουργείο δημιουργεί όλες εκείνες τις προϋποθέσεις για την ομαλή ένταξή τους στην ελληνική κοινωνία μέσω της ενίσχυσης των αντίστοιχων πολιτικών και την ψηφιοποίηση της διαδικασίας νόμιμης μετανάστευσης. Επιπλέον, σημαντικό στόχο αποτελεί και η αναδιοργάνωση του ίδιου του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, ενσωματώνοντας νέα ψηφιακά εργαλεία για την απλούστευση των προβλεπόμενων διαδικασιών.

Σύμφωνα με το Ενοποιημένο Σχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής 2021, οι στόχοι και μεταρρυθμίσεις για το επόμενο διάστημα αποτυπώνονται ως εξής:

Στόχοι

- Περιορισμός των μεταναστευτικών ροών
- Περιορισμός των επιπτώσεων στους τοπικούς πληθυσμούς συνεπεία του μεταναστευτικού
- Ενίσχυση πολιτικών ένταξης μεταναστών και ψηφιοποίηση της διαδικασίας νόμιμης μετανάστευσης
- Ανασχεδιασμός του πλαισίου λειτουργίας των δομών φιλοξενίας αιτούντων άσυλο με έμφαση στην ασφάλεια
- Αναδιοργάνωση του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου

Βασικές Μεταρρυθμίσεις

- Περαιτέρω επιτάχυνση διαδικασιών ασύλου και διεκπεραίωση εξέτασης αιτήσεων
- Καθιέρωση σταθερού μηχανισμού μετεγκατάστασης ασυνόδευτων ανηλίκων προς άλλα κράτη μέλη της ΕΕ και αναμόρφωση του πλαισίου μακροχρόνιας φιλοξενίας τους με έμφαση στην κοινωνική ένταξη
- Παροχή αντισταθμιστικών ωφελημάτων στους τοπικούς πληθυσμούς
- Βελτίωση διαχείρισης Αδειών Διαμονής πολιτών τρίτων χωρών
- Προτυποποίηση διαδικασιών των δομών ενδοχώρας

Η αναπτυξιακή στρατηγική του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης συνδέεται με την ευρύτερη στρατηγική του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και προκύπτει από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και των βασικών στόχων που προαναφέρθηκαν. Οι αναπτυξιακοί στόχοι του Εθνικού Πλαισίου Ανάπτυξης που συνδέονται με το ΤΠΑ του Υπουργείου είναι αυτοί της «Κοινωνικής Ανάπτυξης», της «Πράσινης Ανάπτυξης» και της «Έξυπνης Ανάπτυξης». Στον αναπτυξιακό στόχο της «Κοινωνικής ανάπτυξης» περιλαμβάνεται ο ειδικός στόχος της «Κοινωνικής Συνοχής», στον αναπτυξιακό στόχο της «Πράσινης Ανάπτυξης» περιλαμβάνεται ο ειδικός στόχος της «Προστασίας του Περιβάλλοντος» και στον αναπτυξιακό στόχο της «Έξυπνης Ανάπτυξης» ο ειδικός στόχος του «Ψηφιακού Μετασχηματισμού».

2.2 ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ - ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΑ- ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΩΝ, ΠΟΥ ΘΑ ΠΕΡΙΛΗΦΘΟΥΝ ΑΝΑ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΤΠΑ

Οι άξονες προτεραιότητας του ΤΠΑ του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου συμβαδίζουν με τις προτεραιότητες του ΕΠΑ. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι άξονες προτεραιότητας του ΤΠΑ που προτείνονται για κάθε αναπτυξιακό στόχο:

ΣΤΟΧΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 3 - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ	
Άξονες Προτεραιότητας ΤΠΑ - Συσχέτιση με προτεραιότητες ΕΠΑ	3.11 Ενσωμάτωση ευπαθών ομάδων πληθυσμού* (παρ. 8 του άρθρου 2 ν.4430/2016, Α' 205 και παρ. 4 άρθρο 1 ν. 4019/2011, Α' 216) στην εκπαίδευση 3.3 Ενσωμάτωση ευπαθών ομάδων πληθυσμού* (παρ. 8 του άρθρου 2 ν.4430/2016, Α' 205 και παρ. 4 άρθρο 1 ν. 4019/2011, Α' 216) στο εργατικό δυναμικό 3.6 Αντιμετώπιση ανισοτήτων στις απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές (μεταφορικό ισοδύναμο)
Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων	- Εξασφάλιση κατάλληλων πρότυπων χώρων υποδοχής, στέγασης και σίτισης των πλέον ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, εστιάζοντας στους ασυνόδευτους ανήλικους πρόσφυγες που καταφθάνουν στην χώρα μας (UAMs – Unaccompanied Minors). Οι χώροι αυτοί θα προσφέρουν και άλλου τύπου υπηρεσίες απαραίτητες για την επίτευξη της κοινωνικής ενσωμάτωσης και την αποφυγή της ιδρυματοποίησης των ατόμων, όπως η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, η πολιτισμική και πολιτιστική στήριξη, και η προώθηση στην απασχόληση. Οι βασικές προδιαγραφές των δομών φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων, είναι με τέτοιο τρόπο δομημένες ώστε να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα σε άτομα με αναπηρίες. - Υποστήριξη ασυνόδευτων ανηλίκων μέσω εξατομικευμένης φροντίδας και προστασίας στο πλαίσιο της ημιαυτόνομης διαβίωσης σε εποπτευόμενα διαμερίσματα (Supported Independent Living –SILS), με πλαίσιο φιλοξενίας που στοχεύει στη σταδιακή αυτονόμησή τους και στην ενσωμάτωσή τους στην κοινωνία. - Συντήρηση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού αιθουσών διδασκαλίας για τα παιδιά των προσφύγων - Μετακινήσεις υπηκόων τρίτων χωρών και παιδιών

	αυτών από τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου και τον Έβρο προς την ηπειρωτική χώρα, μέσω χερσαίων και ακτοπλοϊκών μέσων μεταφοράς Αποκατάσταση ζημιών σε κοινόχρηστους χώρους σε απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές, που επιβαρύνονται από το προσφυγικό/μεταναστευτικό ζήτημα
Είδος ενίσχυσης	Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής
Δείκτες Εκροών	C015 Μετανάστες, συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες T1268 Άτομα ευπαθών κοινωνικών ομάδων (όπως ορίζονται από την ισχύουσα Νομοθεσία) και άτομα που πλήττονται από τη φτώχεια
Δυνητικοί δικαιούχοι	Εθνικές, Περιφερειακές και Τοπικές αρχές, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) παροχής υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας, Διεθνείς Οργανισμοί, που έχουν έδρα ή παράρτημα στην Ελλάδα, Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ) μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα, που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας, κατά την έννοια της παρ.2 του άρθρου 3 του ν.2646/1998 (Α' 245), συμπεριλαμβανομένων των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.)

* Σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 2 του ν. 4430/2016 (Α' 205) ως ειδικές ομάδες πληθυσμού ορίζονται οι ομάδες εκείνες του πληθυσμού οι οποίες βρίσκονται σε μειονεκτική θέση ως προς την ομαλή ένταξή τους στην αγορά εργασίας, από οικονομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά αίτια. Σε αυτές ανήκουν:

α) τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας,

β) τα θύματα παράνομης διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων,

γ) οι άστεγοι,

δ) τα άτομα που διαβιούν σε συνθήκες φτώχειας,

ε) οι οικονομικοί μετανάστες,

στ) οι πρόσφυγες και οι αιτούντες άσυλο, για όσο εκκρεμεί η εξέταση του αιτήματος χορήγησης ασύλου,

ζ) οι αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών,

η) τα άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες,

θ) οι μακροχρόνια άνεργοι έως είκοσι πέντε ετών και άνω των πενήντα ετών.

Όλες οι ανωτέρω δράσεις του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου έχουν ως ομάδα – στόχο την ευάλωτη ομάδα των οικονομικών μεταναστών, των αιτούντων άσυλο, των προσφύγων και ιδίως των ασυνόδευτων ανήλικων προσφύγων.

ΣΤΟΧΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2 - ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ – Προστασία του Περιβάλλοντος	
Άξονες Προτεραιότητας ΤΠΑ - Συσχέτιση με προτεραιότητες ΕΠΑ	2.6 Παροχή πόσιμου νερού & διαχείριση υδάτων 2.2 Στήριξη Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας – Συμπαράγωγή
Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων	-Αναβάθμιση της ποιότητας του πόσιμου νερού που παρέχεται στους φιλοξενούμενους σε Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές προσφύγων και μεταναστών μέσω ειδικής μονάδας αφαλάτωσης -Ενεργειακή αναβάθμιση των Κλειστών Ελεγχόμενων Δομών Φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών μέσω εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων
Είδος ενίσχυσης	Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής
Δείκτες Εκροών	CO18 Ύδρευση: Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες ύδρευσης T2104 Κατασκευή – βελτίωση – αναβάθμιση δικτύου ύδρευσης CO30 Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: Πρόσθετη δυναμικότητα παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας
Δυνητικοί δικαιούχοι	Τεχνική Υπηρεσία Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου

ΣΤΟΧΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 1 - ΕΞΥΠΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ – Ψηφιακός Μετασχηματισμός	
Άξονες Προτεραιότητας ΤΠΑ - Συσχέτιση με προτεραιότητες ΕΠΑ	1.6 Δημόσια Διοίκηση και Ψηφιοποίηση

Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων	- Παροχή αναγνωρισμένου λογισμικού εφαρμογών γραφείου Η/Υ για τις ανάγκες του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου - Δημιουργία πληροφοριακού συστήματος παρακολούθησης της υλοποίησης δράσεων και αναφοράς δυνητικών προβλημάτων
Είδος ενίσχυσης	Επιχορήγηση / Κρατική ενίσχυση / Μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής
Δείκτες Εκροών	CO22 Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο
Δυνητικοί δικαιούχοι	Τεχνική Υπηρεσία Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου

2.3 ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΣΥΜΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΑΞΟΝΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΕΠΑ

Η δράση της εξασφάλισης κατάλληλων πρότυπων χώρων υποδοχής, στέγασης και σίτισης και η ενσωμάτωση μιας εκ των πλέον ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, δηλαδή αυτής των ασυνόδευτων ανήλικων προσφύγων (Unaccompanied Minors UAMs), στην εκπαίδευση και στο εργατικό δυναμικό συνδέεται άμεσα με τον αναπτυξιακό στόχο 3 της κοινωνικής ανάπτυξης του ΕΠΑ. Πιο συγκεκριμένα, συνδέεται με τον ειδικό στόχο της κοινωνικής συνοχής και τους άξονες προτεραιότητας της ενσωμάτωσης ευπαθών ομάδων πληθυσμού στην εκπαίδευση και στο εργατικό δυναμικό (3.11 και 3.3). Οι χώροι υποδοχής δεν περιορίζονται μόνο στη στέγαση και σίτιση των ασυνόδευτων προσφύγων, αλλά προσφέρουν και άλλου τύπου υπηρεσίες απαραίτητες για την επίτευξη της κοινωνικής ενσωμάτωσης και την αποφυγή της ιδρυματοποίησης των ατόμων. Επίσης, οι βασικές προδιαγραφές των χώρων φιλοξενίας, είναι με τέτοιο τρόπο δομημένες ώστε να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα σε άτομα με αναπηρίες. Με την παράλληλη υποστήριξη από ομάδα ειδικών, όπως κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχίατροι, ψυχολόγοι και την υλοποίηση δράσεων ένταξης στην αγορά εργασίας, δύναται να μεγιστοποιηθεί η ωφέλεια του προγράμματος, καθώς δεν θα αποβλέπει μόνο στην αποκλειστική βραχυπρόθεσμη κάλυψη των βασικών αναγκών (τροφή και στέγαση), αλλά ταυτόχρονα θα εστιάζει στην επίλυση των βαθύτερων αιτιών, προσδίδοντας μακροχρόνιο θετικό αντίκτυπο.

Οι δραστηριότητες για την κοινωνική ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών αφορούν ιδίως την παροχή πληροφοριών και διευκολύνσεων, την προώθηση στην απασχόληση, την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, την πολιτισμική και πολιτιστική στήριξη, την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών υγείας και στέγασης και την ευαισθητοποίηση της κοινωνικής υποδοχής. Ακόμη θα παρέχεται υποστήριξη ασυνόδευτων ανήλικων προσφύγων μέσω εξατομικευμένης φροντίδας και προστασίας για την ημιαυτόνομη διαβίωσή τους (Supported Independent

Living Structures –SILS), η οποία συνίσταται στη διαβίωση σε εποπτευόμενα διαμερίσματα, με πλαίσιο φιλοξενίας που στοχεύει στη σταδιακή αυτονόμησή τους και στην ενσωμάτωσή τους στην κοινωνία. Ωφελούμενοι από τις δράσεις είναι οι ασυνόδευτοι ανήλικοι, ηλικίας άνω των 16 ετών, οι οποίοι φθάνουν στην Ελλάδα, χωρίς να συνοδεύονται από πρόσωπο που ασκεί τη γονική τους μέριμνα, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, και για όσο χρόνο η γονική τους μέριμνα δεν έχει ανατεθεί σε κάποιο άλλο πρόσωπο, σύμφωνα με τον νόμο και δεν ασκείται στην πράξη, ή οι ανήλικοι που εγκαταλείπονται ασυνόδευτοι μετά την είσοδό τους στην Ελλάδα (περ. ια' του άρθρου 34 του ν. 4375/2016 (Α' 51)).

Με τον αναπτυξιακό στόχο της κοινωνικής ανάπτυξης και τον ειδικό στόχο της κοινωνικής συνοχής συνδέεται και ο άξονας προτεραιότητας 3.6 του ΤΠΑ για την αντιμετώπιση ανισοτήτων στις ακριτικές και νησιωτικές περιοχές (μεταφορικό ισοδύναμο), όπου περιλαμβάνονται δράσεις όπως οι μετακινήσεις υπηκόων τρίτων χωρών και παιδιών αυτών από τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου και τον Έβρο προς την ηπειρωτική χώρα, μέσω χερσαίων και ακτοπλοϊκών μέσων μεταφοράς, καθώς και η αποκατάσταση ζημιών σε κοινόχρηστους χώρους σε ακριτικές και νησιωτικές περιοχές, που επιβαρύνονται από το μεταναστευτικό-προσφυγικό ζήτημα.

Όσον αφορά τον αναπτυξιακό στόχο 2 του ΕΠΑ της πράσινης ανάπτυξης και τον ειδικό στόχο της προστασίας του περιβάλλοντος, το ΤΠΑ του ΥΜΑ περιλαμβάνει τον άξονα προτεραιότητας 2.6 της παροχής πόσιμου νερού και διαχείρισης υδάτων, που συνδέεται με τη δράση της αναβάθμισης της ποιότητας του πόσιμου νερού που παρέχεται στους φιλοξενούμενους σε Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές Φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών μέσω ειδικής μονάδας αφαλάτωσης. Επίσης, περιλαμβάνει τον άξονα προτεραιότητας 2.2 της στήριξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας- συμπαραγωγή που συνδέεται με τη δράση της ενεργειακής αναβάθμισης των Κλειστών Ελεγχόμενων Δομών Φιλοξενίας μέσω εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων.

Ο αναπτυξιακός στόχος 1 της έξυπνης ανάπτυξης του ΕΠΑ και ο ειδικός στόχος του ψηφιακού μετασχηματισμού περιλαμβάνει τον άξονα προτεραιότητας 1.6 δημόσια διοίκηση και ψηφιοποίηση με δράσεις, όπως η παροχή αναγνωρισμένου λογισμικού εφαρμογών γραφείου Η/Υ για τις ανάγκες του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και η δημιουργία πληροφοριακού συστήματος παρακολούθησης της υλοποίησης δράσεων και αναφοράς δυνητικών προβλημάτων.

2.4 ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΝΕΩΝ ΕΡΓΩΝ/ΔΡΑΣΕΩΝ

Το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΥΜΑ, ακολουθώντας και τις αντίστοιχες κατευθύνσεις που δίνονται από το ΕΠΑ (ΠΥΣ 38 της 31ης Αυγούστου 2020 (Α' 174)), προβλέπει εμπροσθοβαρή εκτέλεση του προγράμματος, ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι οικονομικές επιπτώσεις της πρόσφατης κρίσης και των νέων προκλήσεων λόγω της πανδημίας, καθώς και να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη συνέχιση της χρηματοδότησης των

υφιστάμενων έργων. Στο πλαίσιο αυτό, και δεδομένων των ιδιαιτεροτήτων της 1ης προγραμματικής περιόδου του ΕΠΑ, προτείνεται η ένταξη του μεγαλύτερου μέρους του προϋπολογισμού, στα πρώτα δύο έτη δηλαδή στο 2021 και κυρίως στο 2022. Θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για την τήρηση του προγραμματισμού, το οποίο σημαίνει να ολοκληρωθούν τα συνεχιζόμενα έργα και τα νέα έργα και δράσεις να ενεργοποιηθούν το συντομότερο δυνατό. Σε κάθε περίπτωση, αν παρατηρηθούν αποκλίσεις στον προγραμματισμό, θα γίνει μεταφορά του υπολοίπου στα επόμενα έτη.

3. ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

3.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΟΥΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ – ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΝ - ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Η Υπηρεσία Διαχείρισης του ΤΠΑ του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου ενεργοποίησε σε πρώτη φάση την τεχνική βοήθεια μεταβατικής περιόδου (υ.α. υπ' αρ. 4378-15-01-2020 (Β' 67) «Έγκριση προγράμματος Τεχνικής Βοήθειας Μεταβατικής Περιόδου του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, της παρ. 2 του άρθρου 139 του ν. 4635/2019 "Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις"») με στόχο την εξασφάλιση της οργανωτικής και επιχειρησιακής ενίσχυσής της όσον αφορά την αποτελεσματική προετοιμασία, κατάρτιση και την έναρξη υλοποίησης του ΤΠΑ.

Σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 134 του ν. 4635/2019 (Α' 167) οι ενέργειες Τεχνικής Βοήθειας (τεχνικής υποστήριξης) αφορούν στον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό, την προετοιμασία, τη διαχείριση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, τη δημοσιότητα, την εφαρμογή και τον έλεγχο των προγραμμάτων του ΕΠΑ, καθώς και δραστηριότητες για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας της Υπηρεσίας Συντονισμού, των Υπηρεσιών Διαχείρισης και των δικαιούχων για την υλοποίηση των προγραμμάτων. Ως προς τις χρηματοδοτικές πηγές αναφέρεται ρητά ότι οι ενέργειες Τεχνικής Βοήθειας χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους μέσω του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), ενώ ο προϋπολογισμός του αντίστοιχου άξονα προτεραιότητας των επιμέρους προγραμμάτων του ΕΠΑ καθορίζεται ως ποσοστό μέχρι 1% των συνολικών πιστώσεών τους.

3.2 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ & ΑΣΥΛΟΥ

Ο προϋπολογισμός του άξονα προτεραιότητας «Τεχνική Βοήθεια» στο πλαίσιο των επιμέρους προγραμμάτων, με βάση το εδάφιο 3 της παρ. 3 του άρθρου 134 του ν. 4635/2019 (Α' 167) «καθορίζεται ως ποσοστό μέχρι 1% των συνολικών πιστώσεών τους».

Το ανώτατο όριο του Άξονα Προτεραιότητας 6.2 Τεχνική Βοήθεια ανέρχεται στις 210.000 ευρώ, ενώ συνυπολογίζοντας και το ανεκτέλεστο (την 30η/6/2021) του έργου της Τεχνικής Βοήθειας Μεταβατικής Περιόδου, το όριο διαμορφώνεται στις 340.000 ευρώ.

ΣΤΟΧΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 6 – ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	
Άξονες Προτεραιότητας ΤΠΑ - Συσχέτιση με προτεραιότητες ΕΠΑ	6.2 Τεχνική Βοήθεια
Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων/	Η/Υ, περιφερειακά και λοιπός εξοπλισμός, αγορά λογισμικού, ανάπτυξη, εγκατάσταση, υποστήριξη, συντήρηση εξοπλισμού και λογισμικού, εκπόνηση μελετών – εμπειρογνωμοσύνων – ερευνών, με αντικείμενο την ενίσχυση της Υπηρεσίας Διαχείρισης ΤΠΑ του Υπουργείου Μετανάστευσης & Ασύλου για την κατάρτιση, την ενημέρωση, το σχεδιασμό και την έναρξη υλοποίησης του ΤΠΑ, υπηρεσίες συμβούλων, οργάνωση εκδηλώσεων – συνεδριάσεων – σεμιναρίων – συσκέψεων, εκπαίδευση του προσωπικού και συμμετοχή σε ημερίδες ή συνέδρια, έξοδα μετακινήσεων, έξοδα δημοσιεύσεων – ανακοινώσεων.
Δείκτες Εκρών	12103: Υποστηρικτικά εργαλεία για την οργάνωση/διαχείριση που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται 12305: Αριθμός εκδηλώσεων (ενέργειες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης) 12201: Μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες, έρευνες, αξιολογήσεις 12105: Δικαιούχοι, φορείς που υποστηρίζονται
Αναμενόμενα αποτελέσματα	Άρτια και αποτελεσματική υλοποίηση των παρεμβάσεων του συνόλου του ΤΠΑ, παροχή οδηγιών και υποστήριξης προς τους εμπλεκόμενους φορείς και υποστήριξη και υποβοήθηση της διοικητικής δομής που διαχειρίζεται το ΤΠΑ. Αναβάθμιση των συστημάτων και εργαλείων οργάνωσης της διαχείρισης και παρακολούθησης του ΤΠΑ. Πρόσθετη τεχνική συνδρομή (μελέτες/ εμπειρογνωμοσύνες, τεχνικοί σύμβουλοι) που ενδέχεται να προκύψει για τη βελτιστοποίηση της υλοποίησης και την υποστήριξη της διαχείρισης και της παρακολούθησης των παρεμβάσεων. Ευαισθητοποίηση, πληροφόρηση και δημοσιότητα του ΤΠΑ.
Δυνητικοί δικαιούχοι	Υπηρεσία Διαχείρισης ΤΠΑ του Υπουργείου Μετανάστευσης & Ασύλου

4. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ο προϋπολογισμός του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου ανέρχεται για την περίοδο 2021-2025 στα 60 εκ. €. Το κύριο βάρος της χρηματοδότησης των έργων του Υπουργείου με πόρους του ΕΠΑ εντάσσονται κυρίως στον Αναπτυξιακό Στόχο «Κοινωνική Ανάπτυξη».

ΤΟΜΕΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ		ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (σε ευρώ)					
A	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΑ/ ΑΞΙΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΤΠΑ/ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΕΤΗ					
		2021	2022	2023	2024	2025	ΣΥΝΟΛΟ
3	3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	9.932.000	39.728.000	0	0	0	49.660.000€
3.3	3.3 Ενσωμάτωση ευπαθών ομάδων πληθυσμού στο εργατικό δυναμικό	0	500.000	0	0	0	500.000€
3.3.1	Δράση 1 Υποστήριξη ασυνόδευτων ανηλίκων μέσω εξατομικευμένης φροντίδας και προστασίας στο πλαίσιο της ημιαυτόνομης διαβίωσης σε εποπτευόμενα διαμερίσματα (Supported Independent Living –SILS)						
3.11	3.11 Ενσωμάτωση ευπαθών ομάδων πληθυσμού στην εκπαίδευση	9.892.000	39.108.000	0	0	0	49.000.000€
3.11.1	Δράση 1 Εξασφάλιση κατάλληλων πρότυπων χώρων υποδοχής, στέγασης και σίτισης, εστιάζοντας στους ασυνόδευτους ανήλικους πρόσφυγες (UAMs – Unaccompanied Minors)						
3.6	3.6 Αντιμετώπιση ανισοτήτων στις απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές (μεταφορικό ισοδύναμο)	40.000	120.000	0	0	0	160.000 €
3.6.1	Δράση 1 Μετακινήσεις υπηκόων τρίτων χωρών και παιδιών αυτών από τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου και τον Έβρο προς την ηπειρωτική χώρα, μέσω χερσαίων και ακτοπλοϊκών μέσων μεταφοράς						

3.6.2	Δράση 2 Αποκατάσταση ζημιών σε κοινόχρηστους χώρους σε απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές, που επιβαρύνονται από το προσφυγικό/μεταναστευτικό ζήτημα						
3.6.3	Δράση 3 Συντήρηση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού αιθουσών διδασκαλίας για τα παιδιά των προσφύγων						
2	2. ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	1.000.000	4.000.000	0	0	0	5.000.000 €
2.6	2.6 Παροχή πόσιμου νερού & διαχείριση υδάτων	970.000	3.880.000	0	0	0	4.850.000€
2.6.1	Δράση 1 Αναβάθμιση της ποιότητας του πόσιμου νερού που παρέχεται στους φιλοξενούμενους σε Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές προσφύγων και μεταναστών μέσω ειδικής μονάδας αφαλάτωσης						
2.2	2.2 Στήριξη ΑΠΕ – Συμπαράγωγη	30.000	120.000	0	0	0	150.000 €
2.2.1	Δράση 2 Ενεργειακή αναβάθμιση των Κλειστών Ελεγχόμενων Δομών Φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών μέσω εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων						
1	1. ΕΞΥΠΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	500.000	1.500.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	5.000.000 €
1.6	1.6 Δημόσια Διοίκηση και Ψηφιοποίηση	500.000	1.500.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	5.000.000 €
1.6.1	Δράση 1 Παροχή αναγνωρισμένου λογισμικού εφαρμογών γραφείου Η/Υ για τις ανάγκες του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου						
1.6.2	Δράση 2 Δημιουργία πληροφοριακού συστήματος παρακολούθησης της υλοποίησης δράσεων και αναφοράς δυνητικών προβλημάτων						
6	6. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	70.000	70.000	70.000	60.000	70.000	340.000 €
6.2	6.2 Τεχνική Βοήθεια	70.000	70.000	70.000	60.000	70.000	340.000 €
6.2.1	Δράση 1 Τεχνική Βοήθεια Μεταβατικής Περιόδου του ΕΠΑ για το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου						
6.2.2	Δράση 2 Παροχή εξειδικευμένων μελετών, παροχή υπηρεσιών τεχνικών						

	συμβούλων για την υλοποίηση έργων τεχνικής υποστήριξης, μελετών ή αξιολογήσεων	
6.2.3	Δράση 3 Δράσεις τεχνικής βοήθειας για τους δυνητικούς δικαιούχους του ΤΠΑ	
ΣΥΝΟΛΟ ΤΠΑ		60.000.000 €

5. ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΠΑ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

5.1 ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΤΠΑ ΜΕ ΕΠΑ

Η κοινωνική ανάπτυξη αποτελεί έναν βασικό αναπτυξιακό στόχο του ΕΠΑ, που εξασφαλίζει τον ειδικό στόχο της κοινωνικής συνοχής. Η ενσωμάτωση ευπαθών ομάδων στην κοινωνία, μέσω της παροχής εκπαίδευσης, εργασιακής ένταξης, αλλά και της προσφοράς των ελάχιστων προϋποθέσεων για την εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης, αποτελεί μια απαραίτητη δράση για την επίτευξη των παραπάνω στόχων. Στο ΕΠΑ δίνεται μεταξύ άλλων ιδιαίτερη μέριμνα στην ενσωμάτωση μεταναστών-προσφύγων μέσω της εξασφάλισης κατάλληλων πρότυπων χώρων υποδοχής, στέγασης και σίτισης των πλέον ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, όπως των ασυνόδευτων ανήλικων προσφύγων. Επίσης οι μετακινήσεις υπηκόων τρίτων χωρών και παιδιών αυτών από τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου και τον Έβρο προς την ηπειρωτική χώρα, μέσω χερσαίων και ακτοπλοϊκών μέσων μεταφοράς, η αποκατάσταση ζημιών σε κοινόχρηστους χώρους σε ακριτικές και νησιωτικές περιοχές, που επιβαρύνονται από το προσφυγικό/μεταναστευτικό ζήτημα και η συντήρηση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού αιθουσών διδασκαλίας για τα παιδιά των προσφύγων συνδέονται επίσης με τον ειδικό στόχο της κοινωνικής συνοχής.

Η πράσινη ανάπτυξη αποτελεί επίσης ένα βασικό αναπτυξιακό στόχο του ΕΠΑ, που εξασφαλίζει τον ειδικό στόχο της προστασίας του περιβάλλοντος. Οι δράσεις του ΤΠΑ για την αναβάθμιση της ποιότητας του πόσιμου νερού που παρέχεται στους φιλοξενούμενους σε Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές μέσω μονάδας αφαλάτωσης και για την ενεργειακή αναβάθμισή μέσω εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων, συνδέονται με τον ειδικό στόχο της προστασίας του περιβάλλοντος και τον αναπτυξιακό στόχο της πράσινης

ανάπτυξης. Η έξυπνη ανάπτυξη και ο ειδικός αναπτυξιακός στόχος του ψηφιακού μετασχηματισμού, έχουν ως προτεραιότητα τη δημόσια διοίκηση και ψηφιοποίηση.

5.2 ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ

Σύμφωνα με το ενοποιημένο σχέδιο κυβερνητικής πολιτικής 2021, στον τομέα της κοινωνικής ένταξης προσφύγων και μεταναστών, το ΥΜΑ προωθεί ένα ολιστικό μοντέλο κοινωνικής ένταξης, στο οποίο η επιμόρφωση και η εργασιακή συμβουλευτική παίζουν πρωτεύοντα ρόλο. Σχεδιάζεται ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα ένταξης, στο οποίο θα περιλαμβάνεται πλήρης χαρτογράφηση των δεξιοτήτων των δικαιούχων διεθνούς προστασίας και αντιστοίχισή τους με τις ανάγκες της ελληνικής αγοράς, σε συνεργασία με τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Στο πλαίσιο αυτό, προωθείται εκπαιδευτικό πρόγραμμα ελληνομάθειας και επαγγελματικής κατάρτισης αλλά και εκπαίδευσης διαπολιτισμικών διαμεσολαβητών.

Η αποσυμφόρηση του εθνικού συστήματος υποδοχής κυρίως στα νησιά, αποτελεί επίσης προτεραιότητα του Υπουργείου με την έξοδο των αναγνωρισμένων προσφύγων ή όσων το αίτημα ασύλου έχει οριστικά απορριφθεί από τις δομές φιλοξενίας, την αυστηροποίηση του πλαισίου παροχών αλλά και τη δημιουργία ειδικής δομής στην ενδοχώρα για τον πληθυσμό που προέρχεται από τα νησιά. Παράλληλα, σημαντική προσθήκη στο ρυθμιστικό έργο που αναμένεται να παραχθεί αποτελεί ο εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων. Η δημιουργία ενός συνεκτικού θεσμικού πλαισίου για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων συνιστά ένα πολύ σημαντικό βήμα για την αντιμετώπιση ενός ζητήματος μείζονος σημασίας για το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, θωρακίζοντας κατ' αυτό τον τρόπο θεσμικά το πλαίσιο της κοινωνικής τους ένταξης και ενισχύοντας την εθνική στρατηγική για τους ασυνόδευτους ανήλικους.

Η υλοποίηση των στόχων του Υπουργείου βασίζεται εν πολλοίς στην υιοθέτηση δεικτών που αποτυπώνουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα σε ποσοτικά μεγέθη. Ενδεικτικά, αξίζει να αναφερθούν δείκτες όπως ο αριθμός των Κλειστών Ελεγχόμενων Δομών που θα λειτουργήσουν σε νησιά και ενδοχώρα που υπολογίζονται στις 30 έως το τέλος του 2021, η διεκπεραίωση των εκκρεμών αιτήσεων ασύλου (backlog) σε ποσοστό 100%, η αποσυμφόρηση του Συστήματος Υποδοχής νησιών μέσω της μεταφοράς 20.000 ατόμων έως το τέλος του 2021 και η ηλεκτρονική υποβολή όλων των αιτήσεων Αδειών Παραμονής (αρχικών και επανεκδόσεων).

Όλες οι παραπάνω στρατηγικές του τομέα συνδέονται με το ΤΠΑ, τους αντίστοιχους αναπτυξιακούς στόχους και ειδικούς στόχους που έχουν τεθεί παραπάνω, καθώς και με τις αντίστοιχες προτεραιότητες που έχουν αναλυθεί.

5.3 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Στο πλαίσιο των προτεινόμενων δράσεων του ΥΜΑ δεν περιλαμβάνονται τέτοιας κλίμακας μεγάλα έργα που οι επιπτώσεις τους να γίνουν άμεσα αντιληπτές στην ελληνική οικονομία.

5.4 ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ/ΟΡΓΑΝΩΝ

Σύμφωνα με το Νέο Σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2020 (άρθρο 3) , η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν δράσεις στον τομέα διαχείρισης του ασύλου και της μετανάστευσης ακολουθώντας μια συνολική προσέγγιση. Η εν λόγω συνολική προσέγγιση συνεκτιμά όλες τις μεταναστευτικές οδούς που επηρεάζουν τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης και αποτελείται από τις ακόλουθες συνιστώσες:

- α) αμοιβαία επωφελείς εταιρικές σχέσεις και στενή συνεργασία με σχετικές τρίτες χώρες, μεταξύ άλλων σχετικά με νόμιμες οδούς για υπηκόους τρίτων χωρών που χρειάζονται διεθνή προστασία και για όσους γίνονται με άλλο τρόπο δεκτοί ώστε να διαμείνουν νόμιμα στα κράτη μέλη, προκειμένου να αντιμετωπίζονται τα βαθύτερα αίτια της παράτυπης μετανάστευσης, να στηρίζονται οι εταίροι που φιλοξενούν μεγάλους αριθμούς μεταναστών και προσφύγων που χρειάζονται προστασία, και να ενισχύονται οι ικανότητές τους όσον αφορά τη διαχείριση των συνόρων, του ασύλου και της μετανάστευσης, την πρόληψη και την καταπολέμηση της παράτυπης μετανάστευσης και της παράνομης διακίνησης μεταναστών, καθώς και τη βελτίωση της συνεργασίας για την επανεισδοχή.
- β) στενή συνεργασία και αμοιβαία εταιρική σχέση μεταξύ των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της Ένωσης, των κρατών μελών και διεθνών οργανισμών
- γ) πλήρης εφαρμογή της κοινής πολιτικής θεωρήσεων
- δ) αποτελεσματική διαχείριση και πρόληψη της παράτυπης μετανάστευσης
- ε) αποτελεσματική διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης, με βάση την ευρωπαϊκή ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων
- στ) πλήρης σεβασμός των υποχρεώσεων που προβλέπονται στο διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο σχετικά με άτομα που διασώζονται στη θάλασσα
- ζ) πρόσβαση σε διαδικασίες για τη χορήγηση και την ανάκληση διεθνούς προστασίας στο έδαφος της Ένωσης και αναγνώριση υπηκόων τρίτων χωρών ή απάτριδων ως προσφύγων ή δικαιούχων επικουρικής προστασίας
- η) προσδιορισμός του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας, με βάση την κοινή ευθύνη και τους κανόνες και μηχανισμούς αλληλεγγύης
- θ) παροχή πρόσβασης σε κατάλληλες συνθήκες υποδοχής για τους αιτούντες

- ι) αποτελεσματική διαχείριση της επιστροφής παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών
- ια) αποτελεσματικά μέτρα για την παροχή κινήτρων και στήριξης για την ένταξη των δικαιούχων διεθνούς προστασίας στα κράτη μέλη
- ιβ) μέτρα με σκοπό τη μείωση και την αντιμετώπιση των παραγόντων που επιτρέπουν την παράτυπη μετανάστευση προς την Ένωση και την παράνομη διαμονή σ' αυτή, συμπεριλαμβανομένης της παράνομης απασχόλησης
- ιγ) πλήρης ανάπτυξη και χρήση των επιχειρησιακών εργαλείων που έχουν θεσπιστεί σε ενωσιακό επίπεδο, όπως είναι ιδίως ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, ο Οργανισμός για το Άσυλο, ο EU-LISA και ο Ευρωπόλ, καθώς και τα πληροφοριακά συστήματα μεγάλης κλίμακας της Ένωσης
- ιδ) πλήρης εφαρμογή του ευρωπαϊκού πλαισίου για την ετοιμότητα αντιμετώπισης και τη διαχείριση κρίσεων.

Παράλληλα στο Σχέδιο Δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ενσωμάτωση και την Ένταξη για την περίοδο 2021-2027 προτείνονται νέες δράσεις και ισχυρότερο πλαίσιο για την προώθηση της ένταξης ατόμων προσφυγικού και μεταναστευτικού υπόβαθρου, με επίκεντρο τα βασικά στοιχεία μιας επιτυχούς ενσωμάτωσης στην κοινωνία υποδοχής, δηλαδή της εκπαίδευσης και κατάρτισης, της απασχόλησης και απόκτησης δεξιοτήτων, της υγείας και της στέγασης.

Τέλος, η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (2019), που έχει σκοπό να τεθεί η Ευρώπη σε τροχιά μετασχηματισμού προς μια κλιματικά ουδέτερη και ευημερούσα κοινωνία με αποδοτική χρήση πόρων, συνδέεται με τον ευρύτερο αναπτυξιακό στόχο της πράσινης ανάπτυξης.

Το ΤΠΑ του ΥΜΑ είναι συνδεδεμένο με τις παραπάνω προσεγγίσεις, περιλαμβάνοντας αναπτυξιακούς στόχους, ειδικούς στόχους και προτεραιότητες που ακολουθούν τις αντίστοιχες πολιτικές της Ε.Ε.

6. ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

6.1 ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΠΑ ΣΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Οι άξονες προτεραιότητας του ΤΠΑ του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου συμβάλουν θετικά στη βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς έχουν σημαντική κοινωνική και περιβαλλοντική διάσταση. Οι άξονες προτεραιότητας του ΤΠΑ συνδέονται και με ορισμένους από τους 17 στόχους για την βιώσιμη ανάπτυξη του ΟΗΕ. Συγκεκριμένα, οι προτεραιότητες του αναπτυξιακού στόχου Κοινωνική Ανάπτυξη, ενσωμάτωση ευπαθών ομάδων πληθυσμού στην εκπαίδευση και στο εργατικό δυναμικό και αντιμετώπιση ανισοτήτων στις ακριτικές και νησιωτικές περιοχές συμβάλουν στον στόχο 10 του ΟΗΕ για την «Λιγότερη Ανισότητα» και

στον στόχο 1 για τη «Μηδενική Φτώχεια». Επίσης η προτεραιότητα του αναπτυξιακού στόχου στήριξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας – συμπαραγωγή , συνδέεται με τον στόχο 7 του ΟΗΕ «Φθινή και Καθαρή Ενέργεια» ενώ η προτεραιότητα παροχή πόσιμου νερού & διαχείριση υδάτων με τον στόχο 6 του ΟΗΕ «Καθαρό νερό και Αποχέτευση». Τα παραπάνω αποτυπώνονται και στον πίνακα που ακολουθεί:

Προτεραιότητες ΤΠΑ	Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης ΟΗΕ
3.11 Ενσωμάτωση ευπαθών ομάδων πληθυσμού στην εκπαίδευση 3.3 Ενσωμάτωση ευπαθών ομάδων πληθυσμού στο εργατικό δυναμικό 3.6 Αντιμετώπιση ανισοτήτων στις απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές (μεταφορικό ισοδύναμο)	Στόχος 1 «Μηδενική Φτώχεια» Στόχος 10 «Λιγότερη Ανισότητα»
2.2 Στήριξη ΑΠΕ - Συμπαραγωγή 2.6 Παροχή πόσιμου νερού & διαχείριση υδάτων	Στόχος 7 «Φθινή και Καθαρή Ενέργεια» Στόχος 6 «Καθαρό Νερό και Αποχέτευση»

6.2 ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΠΑ ΣΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ

Η ισότητα ευκαιριών για όλους και η απαγόρευση των διακρίσεων λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας και γενετήσιου προσανατολισμού βρίσκεται υψηλά στις προτεραιότητες του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Το ΤΠΑ περιλαμβάνει ειδικούς στόχους όπως η κοινωνική συνοχή και προτεραιότητες όπως η ένταξη ευπαθών ομάδων στην εκπαίδευση και στην αγορά εργασίας, που συμβάλουν θετικά στην ισότητα ευκαιριών και στην κατάργηση των διακρίσεων. Η ενσωμάτωση αυτών των αρχών στους τομείς της απασχόλησης, της επαγγελματικής κατάρτισης, της κοινωνικής προστασίας με έμφαση στον ευάλωτο πληθυσμό των προσφύγων και ιδιαίτερα των ασυνόδευτων ανήλικων προσφύγων είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την αποστολή και τους σκοπούς του ΥΜΑ, λαμβάνοντας την μέριμνα να μην αποκλείονται από τις δράσεις άτομα με αναπηρίες.

6.3 ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΠΑ ΣΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Το ΤΠΑ περιλαμβάνει προτεραιότητες που προωθούν συνολικά την αντιμετώπιση των ανισοτήτων. Οι προτεραιότητες αυτές δεν εστιάζουν συγκεκριμένα στην ισότητα ανδρών και γυναικών, όμως όλες οι προβλεπόμενες δράσεις υλοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις και αρχές για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων.

6.4 ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Στο πλαίσιο της ισόρροπης ανάπτυξης, η οποία αποτελεί ευρωπαϊκό και εθνικό στόχο σύμφωνα με τα σχετικώς οριζόμενα στην υπ'αρ. 107017/2006 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Β'1225) «Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ», όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 40238/2017 κ.υ.α. (Β' 3759), πριν από την υιοθέτηση σχεδίων και προγραμμάτων, είναι απαραίτητη η αξιολόγηση και η εκτίμηση των επιπτώσεων που ενδέχεται αυτά να έχουν στο περιβάλλον, ώστε να προωθούνται η αειφόρος ανάπτυξη και μία υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος. Η εκπόνηση Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (Σ.Π.Ε.) προβλέπεται για σχέδια ή προγράμματα, τα οποία αφορούν συγκεκριμένους τομείς παρέμβασης.

Συνοπτικά, ο στόχος της εφαρμογής της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΜΠΕ) κατά την κατάρτιση επιχειρησιακών προγραμμάτων, είναι αφενός η εκ των προτέρων εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή τους και αφετέρου η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στη διαδικασία προγραμματισμού.

Ο κύριος τομέας παρέμβασης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, όπως περιγράφεται αναλυτικά στο παρόν πρόγραμμα, περιλαμβάνει δράσεις, οι οποίες εντάσσονται στους ειδικούς στόχους του πυλώνα κοινωνικής ανάπτυξης. Οι δράσεις αυτές αναμένεται να έχουν ουδέτερη συνέπεια στο φυσικό περιβάλλον και θετική συνέπεια στην ποιότητα ζωής των ανθρώπων και την κοινωνική συνοχή κυρίως μέσω της αναβάθμισης της ποιότητας των χώρων στέγασης και φιλοξενίας ατόμων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού και των παρεχόμενων υπηρεσιών φροντίδας.

Επίσης, τα έργα που εντάσσονται στον πυλώνα της έξυπνης ανάπτυξης, αφορούν σε άυλες δράσεις, οι οποίες δεν συνδέονται με άμεση περιβαλλοντική επίδραση. Επιπλέον, η ανάπτυξη ψηφιακών εργαλείων για τη διαχείριση φυσικών αρχείων, η αναβάθμιση, επέκταση και βελτίωση υφιστάμενων τεχνολογικών και πληροφοριακών συστημάτων αναμένεται να συμβάλλουν στον ψηφιακό μετασχηματισμό της δημόσιας διοίκησης και κατ' επέκταση στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον πολίτη, επιδρώντας θετικά στην ποιότητα ζωής και στο φυσικό περιβάλλον.

Τα έργα που εντάσσονται στον πυλώνα της πράσινης ανάπτυξης και στον ειδικό στόχο της προστασίας του περιβάλλοντος, συγκεκριμένα, η περιβαλλοντική αναβάθμιση Κλειστών Ελεγχόμενων Δομών Φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών με την βελτίωση της ποιότητας του πόσιμου νερού και την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων, αναμένεται να έχουν θετική επίπτωση στο περιβάλλον. Σχετικά με την μονάδα αφαλάτωσης που θα παρέχει την εξασφάλιση πόσιμου νερού υψηλής ποιότητας, αρχικά αναμένεται μια ελαφριά τοπική επιβάρυνση του περιβάλλοντος στα σημεία υλοποίησης των έργων υποδομών (γεωτρήσεων, δεξαμενών, κτιριακής μονάδας). Ωστόσο, πρόκειται για μονάδα που καλύπτει τις προδιαγραφές της Ε.Ε. και η οποία θα είναι εφοδιασμένη με συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας. Το έργο συνολικά θα συμβάλει στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων και στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Σύμφωνα με το υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/81570/5380/13.09.2021 έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025 του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων δεν υπάγεται στην υποχρέωση στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης ή περιβαλλοντικού προελέγχου.

7. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ – ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ - ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Σύμφωνα με την παρ. 3.β του άρθρου 44 του ν. 4825/2021 (Α' 157) η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων αναλαμβάνει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 132 του ν. 4635/2019 και ως εκ τούτου ορίζεται ως Υπηρεσία Διαχείρισης για το ΤΠΑ του Υπουργείου Μετανάστευσης & Ασύλου για την περίοδο 2021 - 2025.

8. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΡΓΩΝ

Η αξιολόγηση των προτάσεων χρηματοδότησης είναι κομβικό σημείο της διαδικασίας ένταξης έργων στο ΤΠΑ. Η ένταξη έργων που υποβάλλουν οι καλούμενοι δυνητικοί δικαιούχοι σε συνέχεια σχετικής πρόσκλησης ή ανακοίνωσης πρόθεσης χρηματοδότησης που εκδίδει η Υπηρεσία Διαχείρισης, στηρίζεται στην εφαρμογή κριτηρίων επιλογής.

Τα κριτήρια επιλογής ορίζονται στις προσκλήσεις που συντάσσονται από την Υπηρεσία Διαχείρισης του ΤΠΑ και κατηγοριοποιούνται σε «ομάδες κριτηρίων». Σύμφωνα με την υπ' αρ. 62564/04.06.2021 υπουργική απόφαση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΠΑ (Β' 2442/07.06.2021) τα κριτήρια επιλογής έργων κατηγοριοποιούνται, κατ' ελάχιστον, στις παρακάτω ομάδες:

(α) Πληρότητα και σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και τήρηση του θεσμικού πλαισίου

(β) Σκοπιμότητα του έργου

(γ) Ωριμότητα του έργου

(δ) Επιχειρησιακή ικανότητα του δικαιούχου.

Ο προσδιορισμός των κριτηρίων επιλογής, θα διασφαλίζει ότι τα κριτήρια:

- δεν οδηγούν σε διακριτική μεταχείριση των δυνητικών δικαιούχων,
- είναι διαφανή, αντικειμενικά και εύκολα επαληθεύσιμα και
- οδηγούν σε επιλογή έργων που συμβάλλουν στην επίτευξη των αποτελεσμάτων της σχετικής προτεραιότητας.

Η μεθοδολογία αξιολόγησης, η προσθήκη ειδικότερων κριτηρίων, η βαρύτητα και η βαθμολόγηση αυτών επιλέγονται από την Υπηρεσία Διαχείρισης του ΤΠΑ κατά τη σύνταξη των προσκλήσεων και δύνανται να διαφοροποιούνται, ανάλογα με τις δράσεις και τους ειδικότερους στόχους της κάθε πρόσκλησης.

9. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ-ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Σε ανταπόκριση στην υπ' αρ. 29428/12.03.2020 1η Εγκύκλιο κατάρτισης Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης που εκδόθηκε από την Υπηρεσία Συντονισμού του ΕΠΑ, ορίστηκε άμεσα με επιστολή του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου η Υπηρεσία Διαχείρισης του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

Ο σχεδιασμός και η κατάρτιση του ΤΠΑ του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου ήταν αρκετά απαιτητικές διαδικασίες. Τα στελέχη της Υπηρεσίας Διαχείρισης συμμετείχαν στις τηλεδιασκέψεις που διοργανώθηκαν σε όλη την διάρκεια της περιόδου προετοιμασίας από την Δι.Δι.Ε.Π. και παράλληλα υπήρξε συνεχής επικοινωνία με τα αρμόδια στελέχη της Δι.Δι.Ε.Π., για την παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τις διαδικασίες, τα χρονοδιαγράμματα, τους οικονομικούς πόρους και άλλα τεχνικά θέματα που εμπίπτουν στη διαδικασία σχεδιασμού και κατάρτισης.

Παράλληλα, η Υπηρεσία Διαχείρισης υπέβαλλε προς τη Γενική Δ/ση Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών του ΥΜΑ Τεχνικό Δελτίο Έργου για την υλοποίηση ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας Μεταβατικής Περιόδου του ΕΠΑ. Σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία, δόθηκε σχετική προέγκριση της ένταξης του έργου «Τεχνική Βοήθεια Μεταβατικής Περιόδου του ΕΠΑ Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου» στο ΠΔΕ και έγκριση με την απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων (αριθ. 18852/12-02-2021 - ΑΔΑ: ΩΙΛΛ46ΜΤΛΡ-Ν9Ξ). Για την εκπόνηση του ΤΠΑ, η Υπηρεσία Διαχείρισης προχώρησε στη λήψη εξειδικευμένης υποστήριξης από σύμβουλο, με την υποστήριξη του οποίου και την συνολική καθοδήγηση της Υπηρεσίας εκπονήθηκε το παρόν σχέδιο.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 2 Νοεμβρίου 2021

Ο Υφυπουργός

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΑΚΙΡΗΣ